The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
SATURDAY, JULY 2, 1966

LATVIJA AMERIKĀ

53. N-RS. SESTDIENA, 1966. G. 2. JŪLIJS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4. Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Kosiginam nav laika braukt uz Zviedriju

Stokholmē (j) — Pašā Jāņu vakarā padomju vēstnieks Stokholmā ieradās pie Zviedrijas ministru prezidenta Erlandera un nodeva Kosigina vēstuli, kurā ziņots, ka „neparedzētu apstākļu dēļ" viņš kavēts ierasties Zviedrijā 18. jūlijā, tālab vizite atlikama uz vēlāku laiku. Erlanders pēc tam paziņoja presei, ka par to, kad īsti varētu notikt atceltā vizite, vienosies abu valstu vēsznieki.

Padomju premjēra viesošanās Zviedrijā vispirms bija paredzēta no 4.—9. jūlijam. Pēc Kosigina lūguma tā jau reiz tika atlikta uz mēneša beigām — no 18.—24. jūlijam, bet nu atkal visiem plāniem pārvilkts krusts pāri. Zviedrijā visi atceras, ka kaut kas līdzīgs bija arī ar Hruščovu, kas 1959. gadā pēkšņi savu ciemošanos atsauca un ieradās Zviedrijā tikai 5 gadus vēlāk. Abu atsaukumu raksturs gan dažāds. Hruščovs 1959. gadā tēloja noskaitušos, apgalvojot, ka Zviedrijas valdība nespēšot pasargāt viņu no apvainojumiem un izgāza dusmu izvirdumu pār virkni zviedru politiķu un presi. Liekas, ka Kosigina aizbildināšanās ar „neparedzētiem apstākļiem" kaut cik atbilst patiesībai. Jūlijs viņam ļoti aizņemts: tikko būs izvadīts de Golls, jāpošas uz Varšavas pakta valstu konferenci Rumānijā, pēc tam jāsteidzas atpakaļ uz Maskavu, lai sagaidītu Indijas premjēri Indiru Gandiju. Bez tam paredzams, ka Varšavas pakta valstu konferences nolūce varētu būt tāda, kas prasa īpašas apspriedes partijas un valdības galotnēs. Ir ar minējumi, ka Kosigins norūpējies par savu stāvokli vispār un ka „kolektīvās valdības" laiks Maskavā tuvojas beigām, lai Kosigina vietā nosēstos kāds stiprāks vīrs.

Kaut arī viesa sagaidīšanas priekšdarbi bija aizvirzīti jau diezgan tālu, Zviedrijā Kosigina atteikums uzņemts ar atvieglinājuma sajūtu. Laiks no 18.—24. jūlijam bija ļoti neizdevīgs, jo liela daļa rūpniecības iestāžu tad ir visus strādniekus atlaidusi atvaļinājumā un durvis slēgusi. Tādā kārtā būtu grūti programmā uzņemt iepazīšanos ar to, kas Kosiginu interesē un ar ko Zviedrija gribētu palepoties.

Maz ticams, ka Kosigina ierašanās Zviedrijā varētu notikt vēlā rudenī. Septembrī Zviedrijā gaida viesos citu markantu valdības galvu. Tas ir Rietumvācijas kanclers Erhards. Pēc tam sekos pašvaldību vēlēšanas un ar tām saistītās partiju cīņas. Tātad, atliek domāt, ka Kosigins varētu būt gaidāms ne ātrāk kā nākamā pavasarī vai vasarā.

Par atcelto vizīti priecājas Stokholmas policisti, kuriem būtu jārūpējas par Kosigina drošību, bet kas nu varēs domāt par atvaļinājumu. Aktivitāte izbeidzama arī vizītes pretiniekiem— gan baltiešu organizācijām Zviedrijā, gan pašu zviedru tā saucamajai „Jūnija komitejai ar Jūlija akciju", kas visas bija pēdējos mēnešos darījušas diezgan daudz, lai sagatavotos dažādām protesta akcijām.

VASARAS SAULĒ UN VĒJĀ

Mācības skolās pabeigtas, brīvdienas sākušās un drīzumā vārtus vērs bērnu vasaras nometnes. Bet arī pašu mājas dārzā iespējami prieki un izkustēšanās svaigā gaisā. Niagaras mazā tautiete Adriana Ligura šūpojas jo augstu uz auto riepas, kas labi atvaira varbūtējus stumbriem un pasarga no nejaušiem ievainojumiem.

Foto: Juris Liģers

Latvieši iesaistās savu zemju politikā

AUSTRĀLIJĀ VISMAZ TRIS LATVIEŠI KANDIDĒS UZ VIETĀM FEDERĀLAJĀ PARLAMENTĀ

Arvien vairāk iedzīvojoties savās patvēruma zemēs un iegūstot to pavalstniecību, latvieši pamazām cenšas arī iesaistīties vietējā politiskajā dzīvē, darbojoties ne vien politiskajās partijās, bet sākot arī kandidēt vēlēšanās uz vietām likumdošanu iestādījumos. Gūstot sekmes, šie tautieši gūs iespēju arī lietderīgāk kalpot latviešu nacionālpolitiskajām interesēm, kādēj atliek viņiem vienīgi vēlēt labus panākumus un uzvaru vēlēšanās.

ALAs valdes padomnieks un Apspiesto tautu atbrīvošanas padomes Minesotā pr-dis Ēriks Dundurs pieteicis republikāņu partijā savu kandidatūru uz Minesotas valsts tautas vietnieku namu. Viņš vēlas kandidēt Minetokas iecirknī, kurā dzīvo ap 30 latviešu, bet Ē. Dunduram paredzama sīva cīņa jau priekšvēlēšanās, jo savu kandidatūru šai pašā iecirknī pieteikuši vēl divi citi republikāņi.

Vēl tālāk jau tikuši Austrālijas latvieši, kas nolēmuši vēlēšanu kampaņā cīnīties par iekļūšanu federālajā parlamentā. Mūsu laikrakstā jau ziņots, ka Sidnejā par liberāļu partijas kandidāti jau izraudzīta mūsu pazīstamā DV darbiniece un pretkomūnisma cīnītāja Ērika Rodze-Kīsele. Divi citi latvieši kandidēs no demokratisko strādnieku partijas (DLP) Viktorijā un Dienvidaustrālijā. Novembrī notiekošajās Austrālijas federālā parlamenta vēlēšanās jau otru reizi Adelaides vēlēšanu iecirknī kandidēs 36 gadus vecais advokāta biroja ierēdnis un Portadelaides labo kaimiņu līgas priekšsēdis Georgs Basisovs, bet pirmo reizi vēlēšanu cīņā Foknera vēlēšanu iecirknī Melburnā dosies Ivonna Āboliņa, kas DLP partijā bijusi aktīva jau vairākus gadus un kuras dzīvesbiedrs Imants Āboliņš ir partijas jaunaustrāliešu padomes sekretārs.

Faktiski Ivonna Āboliņa partijas darbā jo aktīvi strādā jau kopš 1958. gada un palīdzējusi Viktorijas pavalstī pie partijas izveidot jaunaustrāliešu padomdošanas nozari, bet īstā „izlaušanās uz priekšu" politiskajā darbā gan sākās tikai pirms diviem gadiem, kad viņu izraudzīja par kandidāti partijas konferencē.

Jautāta par iemesliem, kas mudinājuši viņu pievērsties politiskajam darbam, I. Āboliņa uzsver: „Man pieredze dzīvē zem komūnisma un nacionālsociālisma pretstatā demokratiskai valsts iekārtai jāvusi veidot salīdzinājumus un vērtējumus, kas mani piesaistījuši politiskajai darbībai. Tā varu piedalīties cīņā par labāko, ko cilvēcei gribas novēlēt, par personīgu brīvību un demokrātiju, un reizē tas arī nozīmē cīņu pret komūnismu un par Latviju!"

Latvietim, kas šeit, kaķos jautājumos nav ļoti labi informēts, pastāv zināmi aizspriedumi pret visām strādnieku partijām, iedomājoties to darbību vienmēr vairāk vai mazāk kreisu. Latvietis labi saprot, piemēram, ka Ē. Rodze-Kīsele cīnās pret komūnismu līberāļu partijas rindās, bet, liekas, sapratīs mazāk, ka I. Āboliņa iesaistījusies vienā no Austrālijas strādnieku partijām. Jautāta par iemesliem, viņa paskaidro:

„Kad pašreizējais demokratisko strādnieku partijas nogrupējums pirms 11 gadiem atdalījās no Austrālijas strādnieku partijas, radās pilnīgi jauna partija ar bezkompromisa cīņas pieteikumu komūnismam. Iepazīšanās ar partijas mērķiem, atzinu, ka pēc vislabākās sirdsapziņas varu šim nogrupējumam tikai pievienoties. Tā arī notika. Šo izšķiršanos nekad neesmu nožēlojusi, jo man ir tuva kā partijas ideoloģija, tā arī lielais iekšējais sadarbības un saprašanās gars. Šādā atmosfairā ir patikami darboties. Mans vīrs partijā veic galvenokārt organizatorisko darbu, bet mani vairāk interesē ideoloģija."

Vēlēšanās I. Āboliņa kandidē Foknera iecirknī, kuru veido vecās Melburnas priekšpilsētas Turaka, Prēna, Armadēlija un daļa Kolfildas. Šai iecirknī ir ap 50.000 vēlētāju. Latviešu gan maz, bet iedzīvotāju sastāvu galvenokārt veido austrālieši, itālieši un grieķi. Gatavojoties vēlēšanu cīņai, I. Āboliņa vēlas izkopt savas runātājas spējas, kādēj citīgi apmeklē attiecīgus kursus. Ievērojot sava iecirkņa sastāvu, viņa tos apmeklējot, runā trīs valodas. Pievērļoties savu vēlētāju dzīves prasībām un nepieciešamībām, kas visai atšķirīgas, I. Āboliņa saka:

„Ja itāliešu un grieķu pensionāri atstāj Austrāliju, viņiem pensiju vairs nemaksā. Neesmu dzirdējusi, ka tā rīkotos arī citās valstīs. Tādēj gribu savā vēlēšanu kampaņā solīt itāliešiem un grieķiem, ka darīšu iespējamo, lai viņu pašreizējo stāvokli pensiju jautājumā uzlabotu. Mana vispārējā platforma, protams, sakrīt ar to, ko vienmēr deklarē mūsu partija: ņa labākiem un taisnākiem ceļiem ejot, pasargāt cilvēku un valsts brīvību."

Sarunu nobeigumā, Ivonna Āboliņa, kas jau rosīgi darbojas savu vēlētāju vidū, vēl izsakās: „Demokratisko strādnieku partija neilgajā pastāvēšanas laikā jau kļuvusi par nozīmīgu līdzsvara faktoru Austrālijas politi-

(Nobeigums 5. lpp.)

Voldemārs Korsts

Vai zaudētas kaujas priekšvakarā?

Firmajā Amerikas latviešu apvienības valdes sēdē pēc delegātu kongresa ALAs informācijas biroja direktors S. Rudzītis ziņoja, ka ASV senātā iesniegtās rezolūcijas, kuras prasa Baltijas valstu neatkarības atjaunošanas jautājuma pacelšanu starptautiskā forumā, joprojām atrodas senāta ārlietu komisijas priekšsēža senātora Fulbraita rakstāmgaldā un nav lielu cerību, ka Fulbraits tās nodos apspriešanai un nobalsošanai senātam.

Tas nozīmē, ka tagad spēji kāpināma un iespējami plaši izvēršama vēstuļu rakstīšanas kampaņa, uz ko jau bieži aicinājusi organizācija Americans for Congressional Action to Free the Baltic States (2932 W. Eastwood Ave., Chicago, Ill. 60625) un arī ALAs informācijas birojs. Ne reizi vien pierādījies, ka enerģija un visu kopīga rīcība pat vēl pēdējā brīdī devusi labvēligus rezultātus. Tādēj, lai cik apnicīgi tas daudziem liktos, vēlreiz — un šoreiz ar uzsvaru! — jāaicina visi tautieši, kas patiešām vēlas Latvijas brīvību un spēj ziedot 5 centu pastmarku un arī 5 minūtes laika, nekavējoties rakstīt savas pavalsts senātoriem un ASV senāta ārlietu komisijas loceklim, prasot viņu gādību, lai rezolūcijas Baltijas valstu brīvības labā nekavējoties tiktu nodotas senāta apspriešanai un nobalsošanai.

Ja mums neizdosies panākt Baltijas valstu jautājuma apspriešanu vēl šī senāta sesijā, tad, — par spīti faktam, ka ASV tautas vietnieku nams jau vienbalsīgi pieņēmis rezolūciju Baltijas valstu labā, — viss mūsu gadiem ilgais darbs būs veltīgs un sākams par jaunu, jo ASV jaunais kongress nekad nepārņem iepriekšējā kongresa neizlemtās lietas. Reizē ar to mēs savā cīņā par mūsu dzimtenes brīvības atgūšanu būsim piedzīvojuši zaudējumu gandrīz jau uzvaras situācijā, jo senātā būtu sagaidāms mums labvēligs lēmums, ja vien iesniegtās rezolūcijas tajā nāktu nobalsošanā. Tomēr, kā visiem zināms, ārlietu komisijas priekšsēdis Fulbraits tās aiztur.

Tomēr pieņemsim, ka šajā senāta sesijā mēs to vairs nepanāksim, kaut vēl nav par vēlu turpināt atklāti un droši prasīt senātoriem un senātam saskatīt un atzīt mūsu prasību taisnīgumu un nozīmi ne vien Baltijas valstu labā, bet arī visas brīvās pasaules nākotnes nodrošināšanā. Ja būs nepieciešams, sāksim ilelo darbu atkal par jaunu, bet reizē padomāsim un jautāsim, vai viss līdzšinējais darbs neveiksmes gadījumā bijis veltīgs? Uz šo jautājumu ir tikai viena atbilde — katēgorisks nē! Mūsu veiktais darbs devis daudz pozitīvu panākumu.

Vispirms — jau ASV tautas vietnieku namā pieņemtajai rezolūcijai ir ļoti liela nozīme, kaut arī to bez senāta atbalsta nevirzīs tālāk. Otrkārt — līdz šim veiktais darbs pamodinājis labu daļu snaudošo trimdinieku un zināmā mērā rosinājis arī mūsu centrālās un lokālās organizācijas uz aktīvāku rīcību, kas pats par sevi jau ir liels sasniegums un dod labas cerības nākotnei.

Tādēļ mēs savu darbu ne uz mirkli nedrīkstam pārtraukt, bet tas turpināms un kāpināms dienu dienā!

Otrs jautājums ir, vai mēs spējam darīt vēl vairāk? Uz to jāatbild ar noteiktu — jā! Pagaidām tikai neliela daļa trimdinieku aktīvi piedalās mūsu cīņā par Latvijas brīvību un tiesībām. Mūsu organizāciju vidū nav pietiekamas sadarbības un trūkst arī vēl kopīga cīņas plāna. Tā rezultāts ir dualisms, prasību un taktiskās pieejas kolizijas, bieži neefektīva lokālo organizāciju vietēja darbība, kuŗām gan labi nodomi, bet ne katrreiz to īstenošana sasniedz iecerēto mērķi. Tādēļ tiešām pēdējais laiks sasaukt kopīgu sanāksmi, lai tajā saskaņotu darbību, prasības, mērķus un taktiku, radot centru, no kuŗa nāktu pārskati par paveikto, norādījumi, ierosinājumi un pa raugi darāmajam. Tā ir absolūta nepieciešamība, ja turpmāk patiešām vēlamies raudzīties ar cerībām uz panākumiem. Pats nozīmīgākais ir gādāt, lai visi mūsu trimdinieki apzinātos, ka viņu pienākums ir aktīvi piedalīties kopīgajā cīņā, neatstājot visu darbu tikai dažām organizācijām.

Mums priekšā vēl daudz darba, un tas prasīs jaunu pieeju un jaunu enerģiju. Ar gandarījumu var konstatēt, ka ALAs informācijas birojs uzvirzījies uz pareiza ceļa, kaut arī vēl nepietiek ar to, ka organizācijas ziņo par savu darbību, bet nepieciešama arī ikdienas aktīva vadība un norādījumi, ko darīt. Mēs spētu daudz vairāk, ja panāktu stāvokli, ka ikviens indivīds patiesi kļuvis karavīrs un gatavs arī mazliet sevi un savu laiku ziedot.

Līdz tam vēl tāls ceļš, bet ar labu gribu, ar kopīgu un neatlaidīgu darbu to iespējams sasniegt. Tad pavērtos iespējas, kuras ne tikai dotu cerības nākotnei, bet būtu arī zināma garantija, ka lēnī, tomēr droši mēs uzvarēsim vienu cīņu pēc otras līdz brīdim, kad sasniegts būs mūsu kopīgais galamērķis — brīva Latvija!

Sv. Andreja latviešu draudzē Toronto mācītājs Ā. Čops un viesis prāvests J. Turks 26. jūnijā ieavētīja 26 jauniešus: 1. rindā no kreisās — Māra Gļebova, Aija Vecvagare, Rita Inķena, Gundega Melli, draudzes priekšnieks R. Roze, mācītājs Ā. Čops, prāvests J. Turks, Laima Burģele, Anita Pļavniece, Valda Briede un Sarmīte Urdziņa; 2. rindā — Arnis Bibergers, Līga Beikmane, Ilze Krastiņa, Ināra Pāvelsone, Rudīte Gulbe, Anita Korba, Dace Priedīte, Vija Zuntaka, Ilze Medne un Valdemārs Inķens; 3. rindā — Juris Žukovs, Dainis Sultmanis, Jānis Andrejsons, Tālis Līduma, Valdis Zāns, Elmārs Neimanis, Ivars Teteris un Guntis Rozītis.

Foto: J. Liģers

Austrālijas latvieši skumst

VIETNAMĀ KRITIS AUSTRĀLIJAS LATVIETIS — MELBURNIETIS ARTŪRS RUDUSS

Austrālijas karavīru skaits Vietnamā nav liels, bet cīņā pret komūnisma ekspansiju tomēr jau krituši 40 austrāliešu. Tagad, kā ziņo laikraksts „Austrālijas Latvietis", arī ķenguru zemes tautieši sēro par pirmo Vietnamas karā kritušo latvieti — 29 gadu veco kaprāli Artūru Rudusu, kuŗu 12. jūnijā nogalināja kādas vietkongu granātas šķemba.

Artūrs Ruduss bija piedzīvojis karavīrs, jo Austrālijas armijā iestājās pirms 11 gadiem, dienesta laikā izpelnoties arī vairākus apbalvojumus. Laikā no 1957.—1959. gadam viņš dienēja Malajā, kur vēlreiz ieradās arī 1963. gadā, bet pārējā laikā atradās armijas rindās pašā Austrālijā, kur viņam būtu bijis jābūt arī tagad, jo viņa 3. kājnieku bataljons pašreiz stacionēts Jaundienvidvelsas pavalstī un nebija izraudzīts nosūtīšanai uz Vietnamu. Bet kaprālis Artūrs Ruduss cīņām Vietnamā pieteicās brīvprātīgi un devās uz šo Āzijas nemieru vietu 14. maijā. Šis fakts viņa mātei Annai Rudusei nebija zināms, — viņa visu laiku atradās pārliecībā, ka dēls veic dienestu savā bataljonā Jaundienvidvelsā. Lai mātē nemodinātu nemieru, krituša kaprāļa brāļi un māsas viņa brīvprātīgo pieteikšanos cīņām Vietnamā apslēpa. Rūgto patiesību Annai Rudusei atklāja līdzjūtības vēstules un telegrammas, kas sāka pienākt 14. jūnijā.

63 gadus vecajai Annai Rudusei nav bijis viegls mūžs. Viņas vīrs Jānis Ruduss pēdējā karā Latvijā pazudis bez vēsts, kādēj jāpieņem, ka arī viņš kritis cīņu laukā. Anna Ruduse ar 5 bērniem pirmos pēckaŗa gadus pavadīja Vācijā, iekām 1950. gadā iecelo ja Austrālijā, kur smagi strādāja, lai bērnus izvaditu skolas gaitās līdz brīdim, kad tie paši var sākt pelnīt. Iedragātās veselības dēļ Anna Ruduse kopš 1953. gada vairs nestrādā.

Kaprālis Artūrs Ruduss no Vietnamas nav pārvests uz Austrāliju, bet Jāņu nedēļā apbedīts militārajā kapsētā Malajā. Sazinā ar Austrālijas armijas vadību, Melburnas latviešu ev.-lut. draudzes gans prāvests A. Grosbachs dienā, kad kritušo atdeva zemes klēpī Malajā, pulcināja tautiešus dievkalpojumam Melburnā.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VERDZINĀTĀ LATVIJA PRIECĪGI SMAIDA...

Sakarā ar trimdas latviešu ikgadējo protesta paudumu pret mūsu tautas iznīcināšanu, kas sākta 1941. gada 13./14. jūnija naktī, varbūt derētu mazliet pakavēties pie domas, vai mūsu protesti ir pietiekami efektīvi un vai tie, angļu valodā formulēti, tiešām rada vēlamo iespaidu.

Šādas domas nevilus mostas, aplūkojot kādu liela formāta, 8 lapās salocītu skrejlapu, kuru dalīja arī 15. jūnijā Toronto, baltiešu sēru gājiena dalībniekiem pulcējoties pie pilsētas valdes nama, un, ja nemaldos, arī vēlāk gājiena laikā. Skrejlapu izdevusi Amerikas latviešu nacionālā līga Bostonā (64 Sigourney St. Jamaica Plain, Mass. 02130, U. S. A.), piedaloties vietējai DV apvienībai, Latviešu studentu korporāciju kopai, Latviešu namsaimnieku biedrībai un Latviešu studentu apvienībai. Par pieminas izdevumu apzīmētās skrejlapas 1. lappusē priecīgi smaidošas tautietes attēls tik krasi atšķiras no uzraksta „Captive Latvia", ka izraisa ne visai pozitīvas jūtas un pārdomas...

Šai izdevumā mēģināts, jāpieņem, pārskatāmi un pēc iespējas spilgti attēlot mūsu tautas iznīcināšanu. To mēģinot lasīt vienaldziga, kaut simpatiski noskaņota amerikāņa vai kanadieša acīm, rodas iespaids, ka svarīgākais šai pamfletā noslēpts tādā kā gausināšs, nevarīgā izmisumā un trafarētos izsaucienos. Par šo izdevumu sakāms īsi: ir zēļ, ka organizācijas, it īpaši akadēmiskās, kuru vidū noteikti daudz spējīgu, asu saprātu apveltītu latviešu, savam uzdevumam piegājušas tik pavirši (ir arī daudz kļūdu personu vārdu rakstībā), pasniedzot mūsu tautas iznīcināšanas traģēdiju negribēti greizā spoguli. Šālaika amerikānis, lasot parastos mūsu pieminas izdevumus, pieiet visam tikai ar tādu pašu platonisku līdzjūtību, kādu mēs izrādām pret tibetāņiem, kurdiem un citiem mūsu mazākajiem bēdu brāļiem tādā pašā nelaimē.

Vai turpmāk, sagatavojot līdzīgus izdevumus, nederētu vairāk minēt faktus un statistiku — no 1941. gada 13. jūnija līdz šaidienai, faktus un brīdinājumus vēl brīvajām tautām iestāties aktīvāk par brīvību un taisnu tiesu? Fakti, dati un statistika pārliecina vairāk nekā emocionāli, vienīgi mūs urdītāji atgādinājumi un zūdīšanās.

Vēl kādas pārdomas: skrejlapa apzīmēta par pieminas izdevumu. Ne atgādinājums, ne cinas aicinājums vai brīdinājums, — tikai pieminas izdevums. Ikviens pats var izdomāt, vai 25 gadus pieminēdami vienu notikumu, to izceldami, visu pārējo ietilpinādami šī notikuma ēnā, padarot vēsturē vienreizēji rafinētu tautas genocīda procesu par personīgu pārdzīvojumu atmiņu dienu, nesaistām paši sev rokas, politiskajā plāksnē 14. jūnija notikumus ciņā par mūsu tautas un valsts pastāvēšanas tiesībām nemaz īsti pilnībā neizmantojot?

Ikviens var arī pats apsvērt, vai 20 gados ar pašreizējiem pieminas izdevumiem esam panākuši mums vēlamo reakciju vai ne.

E. Ābols, Toronto

☆

KANADIEŠI BIJA SOKĒTI

Gadījās noskatīties Baltijas tautu federācijas Kanadā aizvesto pieminas manifestācijā Toronto kopā ar vairākiem kanadiešiem. Par reālo uzvedumu viņi bija pilnīgi šokēti un visu vakaru taujāja par komūnistu zvērībām Latvijā. Līdz šim viņi iedomājušies komūnistu valdīšanu diezgan pieņemamu, bet tagad redzot, ka to pieņemt nevar. Nebija šaubu, attēlotā vergu nometne kopā ar arestēto grupu un apbruņotajiem čekistiem uz kanadiešiem atstāja dziļu iespaidu, par ko liels paldies DV un šī uzveduma domas autoram, karikatūristam E. Keišam un enerģiskajiem inscenējuma īstenotājiem V. Cinim un O. Perro, bez kuriem šī manifestācija nebūtu bijusi pilnīga.

Ilmārs Caune, Toronto

☆

TONIJAS KRŪKAS „SALKANIE VĀRDI"

Pilnīgi piekrītu T. Bruniņa lasītāja vēstulē LA 47. numurā izteiktajai domai, ka, pēc Tonijas Krūkas raksta „Mūžos to nevarēs atdarīt, šodien ko Latvijai dara" izlasīšanas, daudziem saprātīgiem lasītājiem radīsies vēlēšanās laikrakstu aizvērt un nolikt pie malas, tālāk pat nelasot. Un šādu saprātīgu latviešu mūsu trimdā būs samērā daudz. Viņi daudz labprātāk šāda raksta vietā izlasītu pēdējās ziņas par biržas kursu cenām, izdevīgu naudas ieguldīšanas veidu, izdevīgu zemesgabalu vai dzīvokļu nama pirkšanu u.t.t. Laimīgi izbēguši no dzimtenes okupantu režīma, viņi tagad abām rokām cenšas pēc iespējas ātri saraust šīs zemes viegli iegūstamos labumus. Un tādēļ bieži neatliek ne laika, ne naudas savu nacionālo pienākumu pildīšanai.

Sacītā pareizību pierāda dati, ka Amerikas kontinenta visu strādājošo latviešu ziedojumu caurmērs latviskajiem mērķiem nesasniedz pat vienu dolaru gadā uz personu. Cik no šiem apm. 50.000 tautiešiem ir piedalījušies protesta demonstrācijās? Cik sūta savus bērnus latviešu skolās? Cik rakstījuši politiska rakstura vēstules šīs zemes valstsvīriem? Cik daudzi reaģējuši uz mūsu tālajā Sibirijā ieslodzīto sauciņiem: „Kliedziet, jūs brīvībā esošie! Mēs to nedrīkstam, un neviens mūs arī nedzird!"?

Bez „vaidētājiem", par kādiem T. Bruniņš apzīmē tautas sirdsapziņas modinātājus un cilvēkus, kuriem spējas saskatīt tautas likteņgaitas tālāką nākotnē, neviena tauta vēl brīvību nav ieguvusi. Bez šādu „vaidētāju" rakstiem un runām lielā franču revolūcija nebūtu notikusi, bez „vaidētājiem" kā Ausekļa, Pumpura, Kr. Valdemāra un paša lielākā mūsu „vaidētāja" — Raiņa, nezvai Latvija būtu izcīnījusi brīvību. „Vaidētāji" ir vajadzīgi, lai pamodinātu aizmigušos. Ar to vien, ka daudzi prātīgi tautieši deklarē — es biju, esmu un būšu latvietis, pierādījumam tai reizē nenopērkot „popkornu", bet attiecīgos centus nozīmējot kādam latviskam mērķim, nekā daudz nepanāks. Nevaru iedomāties, kā panākumi personīgā dzīvē, ja vien proporcionāli ienākumiem nepieaug arī ziedošanas gariba, varētu uzlabot ieslodzīto stāvokli tālajās taigās! Vai demonstrāciju rīkošana ar limuzīnu kavalkādēm būtu iespaidīgāka nekā iešana kājām? Neticu, vai ar māju, automašīnu vai televīzijas iepirkšanu dienvidvietnamieši vairāk pievilktu pasaules uzmanību savam politiskajam stāvoklim nekā ar sevis sadedzināšanu.

Šodien mums vajadzētu daudzas tādas „vaidētājas" kā Tonija Krūka!

Atsaucoties uz viņas rakstu, es nosūtu 10 dolaru Daugavas Vanagu sprūpei — palīdzēt tiem, kuri vēl šodien atrodās tālajā izsūtījumā tundrās un lūdz mūs kliegt viņu vietā

H. B., ASV

Redakcijas piezīme: Vēstules autora redakcijai atsūtītie 10 dol. iemaksāti atbilstot novēlējumam.

☆

NEPAMATOTS PARMETUMS

J. M. Hamiltonā ar savu lasītāja vēstuli šī laikraksta 15. jūnija numurā sniedz sabiedrībai pilnīgi nepareizu ieskatu par apstākļiem Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudzē. Sevišķi netaisns ir viņa apgalvojums, ka draudzes padome par nodevu nekārtošanu izslēdz no draudzes mazturīgus un vecus laudis.

Draudzes padomes vārdā un uzdevumā paskaidroju, ka mūsu draudzē kristietības princips ir ļoti stingri ievērots, jo no draudzes maksājumiem pilnīgi atbrīvoti visi vecie laudis, studējošā jaunatne, kā arī slimie un maztur̄igie draudzes locekļi. Draudzes vadībai tomēr jāievēro, ka kristietība ļoti noteikti arī prasa, lai mēs cits citu bezkaunīgi neizmantotu, bet katrs pēc savām spējām censtos nest daļu no uzlikt̄ās nastas.

Vēlos norādīt, ka ar š. g. 25. maija padomes lēmumu no draudzes esam izslēguši tikai tādus locekļus, kas jau vairākus gadus vispār nav kārtojuši nekādus draudzes maksājumus, ne arī turējuši par vajadzīgu atbildēt uz atkārtotiem draudzes padomes lūgumiem.

Ja vēstules rakstītājs tiešām vēlējās zināt tuvākus iemeslus šo draudzes locekļu izslēgšanai, tad ziņas bija daudz vieglāk iegūstamas tepat Hamiltonā no draudzes ievēlētajiem pārstāvjiem bez laikraksta starpniecības un latviešu sabiedrības apgrūtināšanas ar nepatiesiem apgalvojumiem.

Man žēl, bet Hamiltonā vēl nav izdevies atrast iespēju, kā varētu vadīt draudzes darbību bez draudzes locekļu nodevām vai cita veida atbalsta.

Kārlis Lapiņš,
Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudzes priekšnieks.

☆

80 PAMĀCIBU NEVARU PIEŅEMT!

Klasiskā baleta skolas vadītāja Ērna Ošiņa-Bērziņa savā paskaidrojumā LA 51. numurā saka, ka viņas audzēknēm baletu māca mūzikas pavadījumā visu gadu, kādēļ neesot vajadzības pēc mūzikālām papildstudijām. Kā tad īsti tas ir praksē? Klases darbu ar iesācējiem, tā ar vecākiem audzēkņiem esmu vērojis neskaitāmas reizes. Katrā stundā audzēkņiem vienā laikā jākoncentrējas uz soļu secību, roku un galvas darbību; mūzikālās dzirdes attīstīšanai paliek ļoti niecīgs un problēmātisks devums. Nemūzikālajiem audzēkņiem tas ir ciets rieksts, kuru nevar pārkost, ja ar vienu ausi jāklausās, ko saka skolotāja, ar otru jāseko mūzikai un tai pašā laikā jāateras soļu kārtība un roku kustības. Ja varētu piekrist Ošiņai-Bērziņai, tad franču, itāliešu, dāņu, angļu un krievu skolās bez baleta nepastāvētu arī mūzikas teorijas un klavierspēles priekšmeti. Varbūt skolas vadītāja uz saviem ieskatiem strikti pastāv tāpēc, ka Latvijas Nacionālās operas baleta skolā šo svarīgo priekšmetu nemācīja. Šī iemesla dēļ arī choreografam Lūmanim baleta mūzikas izvēlē bija jāpārvar lielas grūtības, jo vajadzēja pajauties vienīgi uz savu dzirdi.

Savā Ošiņas-Bērziņas audzēkņu vakara apskatā nerunāju par dažādo deju īpatiem stilīem, bet vienīgi par tradicionālā baleta stilu. Ja audzēkņi 5 gados nevar uzrādīt mācības laikam atbilstošu techniku, kas ir mugurkaulšī stila izturēšanai, tad iemesli meklējami tīri paidagoģiskā plāksnē. Attieksmē uz dejas choreografijas teoriju un izpratni varu atsaukties vienīgi ar šī gadsimta lielākā choreografa M. Fokina vārdiem, ka „vairāku soļu kombinācija ir ļikai kombinācija, nevis choreografija." Ja tie paši soļi atkārtojas arī citās dejās, pie citas mūzikas kompozicijas, nosaucot izpildījumu kādā citā vārdā, katrā ziņā neviens nevarēs panākt mūzikālā rakstura kaut aptuvenu tulkojumu. Tādu pieeju viens var saukt par kuriozitāti, otrs par chaosu.

Kādreiz komponists Volfgangs Dārziņš par savām baleta recenzijām teicis: „ Ja rakstīju un slavēju, baletmeistars pa gabalu cēla cepuri; kad kritizēju, viņš cepuri atstāja mājās." Kritika un polemika mākslā, bet jo sevišķi skolām, var nākt tikai par labu.

Aleksandrs Kalniņš

☆

TAUTAS DZIESMAS UN MELODIJAS

Jānis Rudzītis, apcerot jaunāko latviešu dziesmu krājumu LA 39. numurā, norāda uz daļu dziesmu nelatviskām melodijām. Kā lētu nodevu nelatviskai gaumei viņš min J. Graubiņa komponēto Tirzmalietes „Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme". (pēc krievu romances „nakinuv plaščˇ") un dažas citas dziesmas ar vācisķām melodijām. Tālāk J. Rudzītis saka: „Latviskums ir problēmatisks pat vienā otrā ļoti populārā tautas dziesmā." Tādēļ viņš domā, ka „nebūtu vajadzības šo populārītāti atbalstīt, piemēram, tipiski slaviskajai latgaliešu dziesmai „Toli dzeivoj."

Šāds spriedums pārsteidz, bet nepārliecina. Ja J. Rudzītis kādu dziesmu sauc par tautas dziesmu, bet tās melodiju par slavisku vai vācisku, tad te ir kāda pretruna. Tautas dziesma nevar būt ne slaviska, ne vāciska, bet gan tikai latviska. Zināms, ka tautas dziesmas tauta pati sacerējusi „teicot", t.i. dziedot, un tas nozīmē, ka teksts un melodija radušies vienā laikā un ir neatdalāmi. Ja tas tā nebūtu, tad tautas dziesmas pareizāk būtu saukt par tautas dzeju, kuŗai vēlāk pielāgota kāda melodija. Bet tad paliek atklāts jautājums, vai tāda dziesma vispāri ir tautas dziesma? (Ne Tirzmalietes, ne Andrieva Niedras romances tādas nav!)

J. Rudzītis dažām dziesmām minējis svešu melodiju paraugus, ocitām ne. Attieksmē uz tautas dziesmu „Toli dzeivoj" viņa kritika bijusi izvairīga, iztiekot tikai ar apgalvojumu. Ja nu ir tā, ka šis tautas dziesmas melodijas svešais paraugs ir labi zināms, tad nevajadzēja runāt pusvārdos, bet to arī minēt kā avotu. Lasītājam, kas meklē pēc pierādījuma, ar apgalvojumu vien nepietiek. Cerot, ka cienītais kritiķis neliegs savu paskaidrojumu, jau iepriekš izsaku viņam pateicību.

A. B., Kanadā

☆

PAR ŽURNĀLU „MĒS"

Maza piezīme vajadzīga rakstam par Čikagas skolotāju un skolu darbinieku konferenci Čikagā. Sekojot konferences vadības laipnajam lūgumam, es tajā tiešām lasiju referātu par „Mazputniņu, un atreferējums par to ir ļoti lietišķs un pareizs. Bet pieskaņoties literātūrai pēc „Mazputniņu" un atreferējums par kiem, sākot ar 12—14 gadu vecumu, es izteicu nožēlu par gandrīz galīgu literātūras trūkumu šai grupai. Pacelot jautājumam par žurnālu „Mēs", es šai sakarā teicu, ka šis žurnāls piemērots vidusskolu vecāklem audzēkņiem un pirmo kursu studentiem, bet ne tai vecuma grupai, par kuŗu runāju. Var debatēt par to, vai „Mēs" bija paredzēts pusaudžiem, var debatēt arī par to, vai šim žurnālam tādam bija jābūt, neaizmirstot, ka „Jaunā Gaita" jau sen neaprūpē to jauniešu grupu, kuru tagad aprūpē „Mēs". Bet fakts ir, ka pusaudžu literātūras trūkst, pusaudžu periodiskās literātūras nav nemaz, bet „Mēs" ir ļoti piemērots tai vecuma grupai, kuŗai tas tiek darināts.

Dr. Laimonis Streips,
„Mazputniņa" atb. redaktors

LATVIJA

53. NR. SESTDIENA, 1966. G. 2. JŪLIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — **Alfrēds Vinčels,** 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — **Silvija Ancāne,** samiedzama redakcijā, tālr. 962—3209;

Iekšlietu redaktors — **Rūdolfs Norītis,** 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—3076;

Arietu redaktors — **Imants Podnieks,** 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — **Zanis Zentiņš,** 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — **Pauls Strante,** 44 Münster/Westf., Von Kinem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neiesūtotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs teikts un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājuma daļā $1.50, bet tekstā $3.30 — $6.40 par 1 collas alejas telpu.

Latviešu trimdas kaleidoskopā

☆ Trimdas latviešu katoļu laikraksts „Dzimtenes Balss" nule atskatījies uz 20 gadu pastāvēšanu. Pirmais šī laikraksta numurs iznāca 1946. gada maijā Zviedrijā stenciltechnikā, iespiests tikai sākot ar 7. numuru, bet 1954. gadā laikraksts jau aptvēra 3 iespiedloksnes ar kuplu līdzstrādnieku devumu. Pēc 1957. gada laikrakstu sāka izdot **ASV.**

☆ **ELJAs 13. kongress sanāks no 1.—7. augustam Beļģijā,** Vestendā, netālu no jūras. Iecerēts jauno mākslinieku koncerts, arī par referentiem aicināti vairāki jaunatnes pārstāvji. Organizētāji cer, ka kongresā piedalīsies ap 200 jauniešu, to vidū tautas deju kopas no Anglijas.

Alfrēds Vinčels

206 baleta d

DIANAS JABLOKOVAS - VORP

Bez sabiedrības Canadian Junior Ballet Toronto darbojas vēl trīs latviešu vadītas klasiskā baleta skolas, kādēj zināmā mērā varētu it pamatoti apgalvot, ka Toronto kļuvusi par mūsu svešuma dzīves baleta centru. Tā kā visās šajās skolās mācās arī krietns latviešu audzēkņu skaits, kaut galvenokārt tikai meitenes, nav šaubu, ka balets Toronto latviešu sabiedrībā arī visai populārs, par ko labi liecina arī skatītāju simti, kas vienmēr redzami skolu audzēkņu vakaros. Tādēj ir mazliet savdabīgi, ka laikrakstam grūti atrast kādu „pārgalvīgo", kas būtu ar mieru par baletskolu audzēkņu vakariem uzrakstīt vērtējumu, kaut vai tikai mazu atskatu, jo visi aicinātie šo redakcijas lūgumu parasti vējību viņam jāsaska

noraida . . . Kādēļ vainā atmosfaira, kas uz baletu valda Toront sabiedrībā, bet it pašu skolu. uzve to, ko laikrakst jadzētu rakstīt. Prot las ne tikai grīb, bet p ka par to audzēkņu laikraksts raksta, bet zīt, ka uz skatuves s tikai audzēkņu spēju, sionālu dejotāju snieg kai dabiski, ka jaunie kas šo mākslu tikai audzēkņu vakaros nesp perfektu dejas mākslu dījumā ir trūkumi un Bet lūk, par tām drīkst! Laikraksta drīkst redzēt vienīgi vējību viņam jāsaska

Baleta vienčeliena „Atmoda" beigu skats Dianas Jablokovas audzēkņu vakarā Toronto; cilvēka dažādo emociju tēmu (Diane Malholande) pamodinātā dzī

Eduarda Vingra vinete un ilustrācijas

(111. turpinājums)

Māte pārnāk mājās neapmierināta un nodusmojusies kā par zaudējumu, tā rupjo apiešanos milicijā. Bet savādi — nobijusies viņa nav. Viņa nejūtas vainīga un kaut ko sliktu izdarījusi. Esmu par to visai pārsteigta, jo mani pašu māc launa nojauta, mātes stāstā klausoties. Bet viņa nebeidz *pukoties:*

„Atraduši par ko mani vainot . . . Nabaga lūdzējam tikai sviesta pickiņu iedevu. Vai mazums es vācu gados devu paciņas krievu gūstekņiem, kaut vai žīdu ieslodzītajiem? Tāpat kā mana uztverē ne katrs krievs ir komūnists, tāpat katrs vācietis nav nacionālsociālists. Un ja redzu cilvēku, kas cieš trūkumu, tad nevaru vis tam tā vienkārši garām paiet . . ."

∴

Mūsu viešņas — Vilma ar māti Annu — deportāciju dienās ir meklētas jau nākošajā naktī pēc māju atstāšanas. Kopš tā laika Vilmas māte, kas jau pāri 80 gadiem, dzīvo vienās bailēs. Arī viņas saprašanai viss tagad ir pārāk komplicēts un neizprotams. Sevišķi tas, ka viņu apvaino par to, ka visu mūžu smagi un daudz strādājusi un ar savu darbu kļuvusi par saimniecības īpašnieci.

Starplaikā, sagādājot mums vislielāko pārsteigumu, ieradusies arī Ziemele, par kuŗu biju dzirdējusi, ka viņa deportācijās aizvesta. Šis runas, kā nu izrādās, radušās tādēļ, ka viņa tieši likteņigajās dienās no Jelgavas pazudusi. Viņas vairs neredzot, pārējie pieņēmuši, ka pazudušā deportēta. Bet — varbūt tieši šī negaidītā pazušana viņu no aizvešanas paglāba, ja jau pēdējās deportācijās atbrīvojās arī no tiem, kas atgriezušies no Rietumiem?

Jelgavā Ziemele veltīgi izmeklējusies darbu un pajumti. Krieviem viņa likusies aizdomīga, jo bijusi taču Rietumos . . . Tātad — vismaz „spiedze" . . . Arī latvieši viņu vienmēr atraidījuši, jo baidījušies ielaisties ar tādu plānprāti, kas labprātīgi atgriezusies Pad. savienībā.

„Tad es vienkārši gāju uz miliciju un lūdzu mani no Jelgavas izrakstīt," stāsta Ziemele. „Teicu, ka man Rīgas nomalē radi, uzdodot jūsu adresi. Milicis negribēja un negribēja pārcelšanās atļauju dot, jo es esot Jelgavai piedalīta un tā jāpaliekot. Bet es tik ilgi diedelēju, kamēr viņš tomēr piekāpās. Nu man vēl jālūdz jūs *mani neatraidīt* un nenodot, ka Jelgavā samelojos, jūs par radiem uzdodama."

Māte atmet ar roku.

„Ko nu šajos laikos par tādām lietām runāt... Nav jau gan arī man vairs tā, kā Jelgavā, bet gan jau kaut kā iztiksim. Jūs palīdzēsit izbarot un izslaukt mūsu Zīmaļu, būs sava piena lāse un arī kāda garoza iznāks. To dalīsim."

Ziemele nevar beigt pateikties, kaut māte par to negrib ne dzirdēt. Tā arī Ziemele paliek mūsu mājā. Ka viņa drīz mainīsies savās „pēdējās un skaistākās" mūža mīlestības dēļ, šobrīd būtu bijis grūti iedomāties.

∴

Apmeklējam pēdējās lekcijas augstskolā. Atlikušajā laikā līdz valsts eksāmeniem mums galvenajos priekšmetos vēl jāstrādā par subordinātoriem. Šis apzīmējums nozīmē apmēram to pašu, ko ārsta palīgs. Slimnīcu ārstus arī apzīmē par ordinātoriem, tādēļ mēs būsim — subordinātori. Asistentu apzīmējumu piešķir vienīgi pie fakultātes nodarbinātajiem ārstiem — dažādo katedru asistentiem.

Psihiatriju klausāmies pie ministra Krausa vietnieka Ozoliņa. Te nu mācāmies saprast, ka cilvēks nesastāv no kauliem un muskuļiem vien . . . Fiziski visveselākais cilvēks var sevī nest psihiskas kaites, kuŗas dažkārt pat grūti konstatējamas. Cik bieži pat garīgi augstvērtīgi cilvēki uzrāda atsevišķa veida garīgus traucējumus. Tā ir jādomā, izmeklējot psihiatriskās klīnikas pacientus.

Tā, piemēram, mums demonstrē pacienti, kas runā astoņas valodas, bet nemitīgi apgalvo, ka viņu kāds laundaris ietekmē ar stariem, no kuriem viņai jābēg un jāslēpjas. Kāda cita slimniece auditorijas priekšā ar lielu prasmi nospēlē Bēthovena 9. simfonijas daļu, taču, tikko ar viņu uzsākam sarunu, skaidro, kādēļ astoņos mēnešos divpadsmit reižu mainījusi darba vietu: visi priekšnieki un vispār visi vīrieši vēloties viņu pavest . . . *Gandrīz smieklus izraisa kāda pavecāka dāma, kas* apgalvo, ka esot Kirchenšteins. Viņa runā smalkā un *spiedzīgā balsī, dod rīkojumus savām istabas* biedrenēm — iet pie mikroskopiem un tūlīt atrast tuberkulozes baciļus palielinājumā, bet, pret mums pagriezusies, liek mūs apcietināt un izsūtīt tautas valdības vārdā . . .

Ja kādreiz mums liķu graizīšana bija likusies pati svarīgākā lieta, „medicīnas kalngals," tagad saprotam, ka bez redzamā cilvēka ķermeņa ir vēl kas vairāk — dvēsele. Piedevām šī neredzamā cilvēka daļa ir tik smalks veidojums, ka to var vienīgi nojaust, bet ne satvert, graizīt un pārveidot ar chirurga nazi.

Divus gadus esam klausījušies iekšķīgās slimības pie profesora Rudziša. Nu tās nomaina profesora Miķelsona hospitālā terapija. Praktiskās nodarbības vada viņa asistente Preimāte.

Ausu, deguna un kakla slimību katedru vada profesors Hodjakovs, bet lekcijas latviešu valodā lasa docente Tilla. Viņa mums nepatīk, jo pazīstama ar savu izdabāšanu okupantu priekšā. Pret latviešiem viņa izturas pat rupji un neiecietīgi, lai katedras vadītājam — krievam — rādītu, cik maz viņai kopīga ar „kādiem tur latviešiem." Iecienīti toties ir abi šarmantie latviešu asistenti Gaudiņš un Ašmanis. Studentes sacenšas cita ar citu sevis izdaiļošanā, cik nu šādu iespēju vispār ir, ja praktiskās nodarbības notiek pie kāda no *šiem asistentiem.* Taču pie asistenta Ašmaņa izkrišanai nolemta katra, kas mēģina viņam uzsmaidīt . . . Tā izgāja arī Lijai. Viņa, apzinādamās savu glīto izskatu un „stilīgo" tērpu, labprāt pretendē uz mazu pretimnākšību no pasniedzēju puses, kaut arī viņas zināšanas parasti ir labas. Bet pie Ašmaņa Lija eksāmenā izkrita . . .

Liekas, ka Ašmanim kļuvis par principu parādīt, ka latviešu pasniedzēji atšķiras ar dažām īpašībām no krieviem. Kaut arī krievu docentiem un profesoriem dažkārt ir teicamas zināšanas un paidagoģiskās spējas, viņu izturēšanās parasti ir neiespējama. Kā kaut ko ikdienišķu studenti cits citam stāsta, cik un kādas mīļākās ir tam vai citam krievu profesoram. Līdzīgi rīkojas krievu studentes, un Žeņa ir viena no daudzajiem paraugiem. Ja vēl nesen viņa bija ginekoloģijas profesora favorīte, viņas jaunākais „dārgais" ir asistents Baklanovs, kas vada ausu, deguna un kakla slimību nodaļu 2. slimnīcā Pārdaugavā. Laimonis zobojas: „Žeņas kurss krīties: sākumā ministra, tad profesora mīļākā, bet nu samierinājusies ar vienkāršu asistentu . . ."

(Turpinājums sekos)

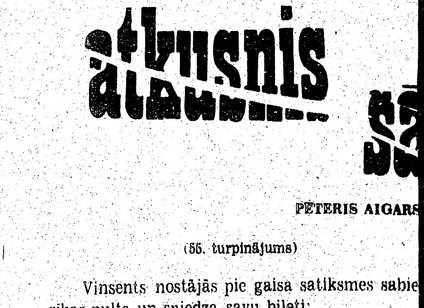

(55. turpinājums)

Vinsents nostājās pie gaisa satiksmes sabie ribas pults un sniedza savu biļeti:

„Lidmašina, laikam, prom . . . Sasodīts, n kavējos satiksmes klizmā Hamersmisā."

Gaisa sabiedrības ierēdne, tumšmataina jaun va, līdzjūtīgi pasmaidīja:

„Diemžēl, lidmašīna ir prom. Aizlidoja p saraksta. Jums jālido caur Cīrichi — pēc divi stu dām," jaunava palūkojās lielā grāmatā. „Vieta Jā, ir vietas, bet tikai pirmā klasē. Vai sērs p maksās?"

„Jā, es piemaksāšu. Un — divas vietas. A mans draugs vēlas lidot uz Vīni. Varat to izkā tot?" viņš palūkojās Horācijā, kas pamāja ar g vu.

„Varam. Tātad, divas vietas."

„Divas vietas," atkārtoja Vinsents un izra stīja ceku. „Tā patiesi ir laime."

„Divas vietas atteica, jo pasažieris saslimi piemetināja ierēdne.

Kad Vinsentam bija rokā jaunās lidmašī biļetes, Horācijs mazliet nomierinājās.

„Bet, saki man, kādēļ tev šī sieviete par kat cenu bija jāpavada? Viņa taču nav tava ligav jautāja Horācijs, lai izdibinātu patiesību.

„Līgava . . ." Vinsents pagrieza baltas a

Alfrēds Vinčels

206 baleta aspirantu lielā diena

DIANAS JABLOKOVAS - VORPAS BALETA SKOLAS AUDZĒKŅU VKARS TORONTO

Bez sabiedrības Canadian Junior Ballet Toronto darbojas vēl trīs latviešu vadītas klasiskā baleta skolas, kādēj zināmā mērā varētu it pamatoti apgalvot, ka Toronto kļuvusi par mūsu svešuma dzīves baleta centru. Tā kā šajās skolās mācās arī krietns latviešu audzēkņu skaits, kaut galvenokārt tikai meitenes, nav šaubu, ka baletu Toronto latviešu sabiedrībā arī visai populārs, par ko labi liecina arī skatītāju simti, kas vienmēr redzami skolu audzēkņu vakaros. Tādēļ ir mazliet savdabīgi, ka laikrakstam grūti atrast kādu „pārgalvīgo", kas būtu ar mieru par baletskolu audzēkņu vakariem uzrakstīt vērtējumu, kaut vai tikai mazu atskatu, jo visi aicinātie šo redakcijas lūgumu parasti noraida . . . Kādēļ? Vainīga dīvainā atmosfaira, kas attieksmē uz baletu valda Toronto latviešu sabiedrībā, bet it sevišķi pašu skolu uztvere par to, ko laikrakstiem vajadzētu rakstīt. Protams, skolas ne tikai grib, bet pat sagaida, ka par to audzēkņu vakariem laikraksts raksta, bet negrib atzīt, ka uz skatuves sniegtais ir tikai audzēkņu spēju, ne profesionālu dejotāju sniegums. Ir tikai dabiski, ka jaunie baletnieki, kas šo mākslu tikai vēl mācās, audzēkņu vakarā nespēj sniegt perfektu dejas mākslu, ka izpildījumā ir trūkumi un arī kļūmes. Bet lūk, par tām rakstīt nedrīkst! Laikraksta pārstāvis drīkst redzēt vienīgi labo, vidu vērtību . . . Ja tā nenotiek, ja rakstītājs iedrošinās pateikt kaut vai tikai savas subjektīvās domas, tūlīt rodas neapmierinātība ar laikrakstu un sākas rakstītāja pamācīšana. Tādēļ nav brīnums, ka rakstītājus grūti sarunāt, jo neviens labprāt nevēlas kļūt par neapmierinātības un „apšaudes" objektu, bet mīļā miera labā negrib arī saskatīt medu tur, kur bites to nav sanesušas. Tādēļ skolu vadība parasti pati cenšas sarunāt kādu rakstītāju, kas rezīgāks attieksmē uz medu, bet atkal tikai dabiski, ka šāds rakstītājs nav pieņemams redakcijai . . .

Augšā sacītais nepieciešams, lai lasītāji saprastu, kādēļ raksti par baleta vakariem laikrakstā bieži tik atšķirīgi autora pieejas ziņā, bieži tikai parasti „pačalojumi", izvairoties no jebkāda vērtējuma. Ļoti žēl, ka apstākļi spiež uz šiem savdabīgajiem faktiem norādīt tieši šai rakstā, jo līdzšinējā pieredze rāda, ka sacītais vismazāk attiecināms uz Dianas Jablokovas - Vorpas vadīto skolu, kuŗa nemēdz uztraukties par rakstītāja nemākulību, zināšanu trūkumu, neobjektīvitāti un pat apzinātu ļaunprātību. Bet vienreiz tas bija klaji jāpasaka, lai tādēļ D. Jablokovas - Vorpas skola piedod redakcijai, ka tas notiek tieši šorejz, rakstot par tās audzēkņu vakaru, kas notika 27. jūnijā Ītona auditorijā Toronto.

Skolas 17. audzēkņu vakarā no kopīgā audzēkņu skaita 241 piedalījās 206, to vidū gandrīz visi vai pat visi 35 latvieši, kas šai skolā mācās, — pēc programmā minētajiem vārdiem vien to nav iespējams ar noteiktību pateikt, kādēļ atkal jāatvainojas, ja kāds latviešu audzēkņa vārds turpmākajās rindās paliktu nepieminēts, vai kāds, pēc vārda secinot, par latvieti „pataisīts."

Programmu ievadīja ar tradicionālo Sopēna „Polonēzi", kuŗā šoreiz gan piedalījās tikai gados vecākie (visvecākajai audzēknei ir 16 gadu!) un reizē ar to rutinētākie audzēkņi, kādēļ kopiespaids bija labs, bet pats šis programmas ievadījums kļuva par vienu no acij tīkamākajiem numuriem. Programmas tālākā risinājumā vispirms 5 grupu dejās debitēja paši mazākie audzēkņi, to vidū latvieši Brigita Rapa, Laura Epšteina un Māra Briedīte. Kā jau patiesiem iesācējiem, mazajiem dažs labs solītis sajuka, bet to skatītāji vairāk uzņēma ar jautru prieku nekā vērtēja par kļūmi, veltījot debitantiem sirsnīgus uzmudinājuma aplausus turpmākajām mācības gaitām.

Bija patīkams pārsteigums, ka programmas pirmās daļas 12 numuros izrādījās uzņemta arī J. Mediņa „Arija", tās galveno partiju uzticot 11 gadu vecajai Lilitai Miezītei, kamēr 8 pavaddejotāju vidū bija arī Rita Ozoliņa. Lilita Miezīte atzīstama par neapšaubāmu talantu, no kuŗas drīkstētu daudz sagaidīt, jo viņas kustības un tehnika jau tagad apmierināja, tikai jānostiprina.

(Nobeigums 4. lpp.)

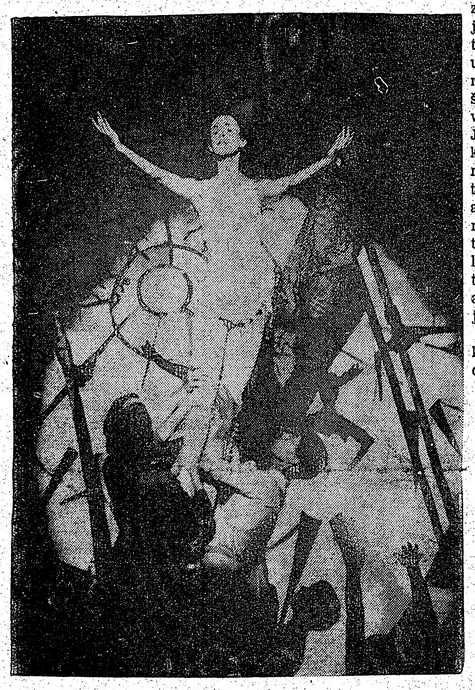

Baleta viencēliena „Atmoda" beigu skats Dianas Jablokovas - Vorpas audzēkņu vakarā Toronto: cilvēka dažādo emociju paceltā meitene (Diane Malholande) pamodināta dzīvei.

Edvarts Tūters

REJ DOMŪ SUŅI . . .

Rej domu suņi. Klausas sirds.
Skats urbjas tumšā melnā.
Vai kāds pie manis ciemos nāk,
Ar lazdas spieķi delnā?

Jeb, varbūt, pats es aizgājis
Kaut kur uz kādām mājām,
Pie vārtiem zaļš kur dievkociņš,
Sirms suns skrej skūpstīt kājas? —

Pār kalnu mēness gausi kāpj.
Sirds karstas kvēles pilna.
Neviens man pretim neiznāk.
Kliedz silā posta dzilna.

Pārskats par grāmatniecibu

Pēc mūsu presē publicētajiem rakstiem varētu likties, ka latviešu dzeja atrodas briesmās un ir tuvu iznīkšanai. Pēc L. Rumaka savāktajiem un publicētajiem datiem, grāmatu skaitu ziņā dzejoļi ar stāstiem ir apmēram vienā līmenī, lai gan katras dzejoļu grāmatas metiens ir ievērojami zemāks nekā stāstiem. No pagājušā gada 172 dažādiem izdevumiem 15 bijuši dzejoļu krājumi, bet no šī gada piecu mēnešu 44 izdevumu ražas 5 veltīti dzejai. Tikai romāni un atmiņu grāmatas izdotas vairāk nekā dzeja.

Tas rāda, ka latviešu trimdinieki nav novērsušies no dzejas, vēl dzejo un izmāk dzejoļu grāmatas. Tomēr dzejai vienmēr bijis mazāk cienītāju nekā prozai, tādēļ tās metieni parasti bijuši 250—500 eksemplāru. Ir dabīgi, ka izdevēji atturīgi dzejoļu publicēšanā, jo nav cerību uz ieguldito līdzekļu ātru vai izdevīgu atgūšanu. Šis apstāklis nav veicinājis dzejoļu izdošanu, ja vien dzejnieki ar personīgiem līdzekļiem nav sekmējuši krājumu iznākšanu, sedzot pilnīgi vai daļēji iespiešanas izdevumus. Dažos gadījumos lasītāji par kāda dzejoļa krājuma iznākšanu uzzina tikai nejauši, un tādās reizēs grāmata grūti dabūjama, jo parasti tās izplatītājs atkal ir pats dzejnieks. Vismaz divos gadījumos kāds ASV rietumkrasta grāmatnieks ar pazīstamu cilvēku starpniecību pieprasījis austrumkrastā dzīvojošo dzejnieku grāmatas, kas saņemtas tikai pēc divreizēja paziņas atgādinājuma.

Abos gadījumos iespiesto dzejoļu krājums bijis mazs un dzejnieki nav vēlējušies maksāt grāmatnieka starpniecību.

Latviešu dzejnieku skaits nav mazs, jo L. Rumaks apzinājis ap 170, to vidū 60 dzejniecēm. Pagājušā gadā dažādos periodiskos izdevumos publicēti 657 dzejoļi: laikraksts „Laiks" publicējis 40 dzejnieku 104 darbus, „Latvija Amerikā" 35 dzejnieku 98 dzejoļus, citi izdevumi mazāk, bet šādu izdevumu, ieskaitot kalendārus, bijuši 18. Bez tam apzināti 16 gatavi vai sagatavojami manuskripti. Ne visus apzinātos 170 dzejniekus lasītāji uzskatīs par autoriem, kuŗu darbus vērts lasīt; kritikiem to skaits būs krietni mazāks, piemērojot pavisam vieglu mērauklu. Raksturīgi, ka populārākajiem latviešu dzejniekiem sakārtotu dzejoļu krājumu trūkst, piemēram — V. Strēlertei, O. Stumbram, G. Saliņam.

Pēc L. Rumaka sakārtotajiem un papildinātajiem datiem, pagājušā gadā iznākušas 172 dažādas grāmatas, visvairāk romāni (25) un atmiņas (24). Visos trimdas gados kopā, sākot ar 1940. gadu, izdoti 3232 izdevumi, bet šāgada piecos mēnešos jau 44 grāmatas. To metiens parasti ir 1000 vai 1500 eksemplāru, tikai 3 iznākušas otrā izdevumā. Atsevišķi izdevumi L. Rumaka pārskatā sakārtoti pa grupām ar metienu, lappušu skaitu, cenu un caurmēra lappuses izmaksu. Saraksta beigās sakārtotas izdevniecības ar adresēm, izdoto grāmatu skaitu, lappušu kopskaitu un kopīgo cenu. Sarakstā var atrast arī latviešu žurnālu un laikrakstu izdevējus, redaktorus, izdevuma formātu, metienu, lappušu skaitu un abonementa maksu.

No pagājušā gada izdevumiem kāds ducis tirgū vairs nav dabūjams.

L. Rumaks izsūtījis visiem dzejniekiem, kuŗu adreses bijušas zināmas, aptaujas rakstu, lūdzot atbildes uz jautājumiem, kas palīdzētu noskaidrot latviešu dzejas likteni nākotnē, dzejnieku ieskatus grāmatu izdošanā un publicēšanos periodikā.

Plašāks raksts par latviešu grāmatu izdevumiem publicēts „Archīva" VI burtnīcā. — bz

Kultūras chronika

Rigas vācietē Margareta fon Citvica Veinas universitātē, Detroitā, ieguvusi maģistres grādu mūzikas paidagoģijā par darbu „The early decades of the Latvian Music and educator Jāzeps Vītols." Šai darbā izmantoti ne tikai latviešu, krievu, vācu un pat angļu darbi, bet arī vēl nepublicēti materiāli.

Māra Biezaite, jaunā Austrālijas latviešu pianiste, Adelaides ABC radioraidītāja sacensību finālā uzvarējusi ar Bēthovena klavierkoncertu G-mažorā. Nākošās izšķirējas sacensības visas Austrālijas mērogā notiks jūlija vidē Brisbenā. Pēc tam M. Biezaite dosies 2 gadu studijām uz Parīzes mūzikas akadēmiju Francijā.

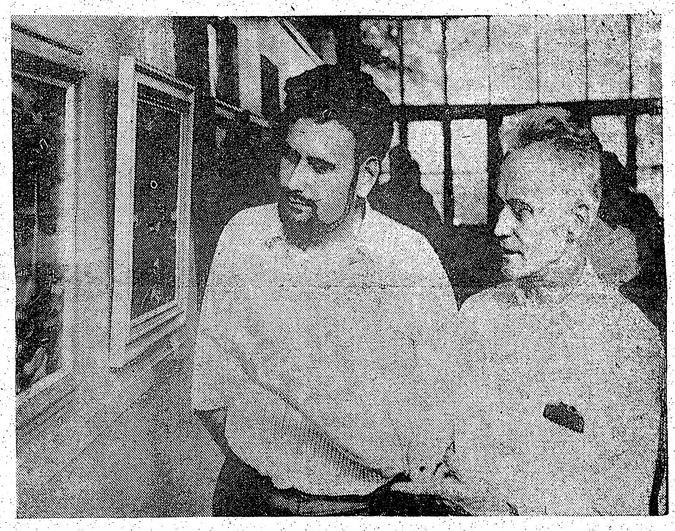

Ligotāji Sidrabenē apmeklēja arī gleznotāja Jāņa Zuntaka darbu skati. Uzņēmumā mākslinieks (pa labi) sarunā ar architektu Andri Rozi pie savām gleznām. Foto: J. Līgers

atbrusnis sākas oktobrī

PETERIS AĪGARS ◎ ROMĀNS

(55. turpinājums)

Vinsents nostājās pie gaisa satiksmes sabiedrības pults un sniedza savu biļeti:

„Lidmašīna, laikam, prom . . . Sasodīts, nokavējos satiksmes klizmā Hamersmisā."

Gaisa sabiedrības ierēdne, tumšmataina jaunava, līdzjūtīgi pasmaidīja:

„Diemžēl, lidmašīna ir prom. Aizlidoja pēc saraksta. Jums jālido caur Cīrichi — pēc divi stundām," jaunava palūkojās lielā grāmatā. „Vietas... Jā, ir vietas, bet tikai pirmā klasē. Vai sērs piemaksās?"

„Jā, es piemaksāšu. Un — divas vietas. Arī mans draugs vēlas lidot uz Vīni. Varat to izkārtot?" viņš palūkojās Horācijā, kas pamāja ar galvu.

„Varam. Tātad, divas vietas."

„Divas vietas," atkārtoja Vinsents un izrakstīja čeku. „Tā patiesi ir laime."

„Divas vietas atteica, jo pasažieris saslimis," piemetināja ierēdne.

Kad Vinsentam bija rokā jaunās lidmašīnas biļetes, Horācijs mazliet nomierinājās.

„Bet, saki man, kādēļ tev šī sieviete par katru cenu bija jāpavada? Viņa taču nav tava līgava," jautāja Horācijs, lai izdibinātu patiesību.

„Līgava . . ." Vinsents pagrieza baltas acis pret Horāciju. „Nerunā aplam. Es gribu to meiteni glābt . . . Tikai glābt . . . Tās ir tīri cilvēcīgas, tuvākā mīlestības jūtas. Revolūcija un trimda apēd savus bērnus . . . Tas ir dzelzs likums. Man viņas žēl, viņai ir cildens raksturs. Viņu draud ievilkt kādā dēkā, kuŗas iznākums var būt katastrofa. Viņa mīl to karstgalvīgo jauno cilvēku, viņa grib tam sekot. Es jūtos atbildīgs, lai viņai nekas nenotiktu, lai viņa neietu bojā. Saproti, tas ir viss. Met laukā no galvas savas greizsirdības fantazijas!"

„Tā nav fantazija, es nolasu tev no acīm," atbildēja Horācijs pārmesdams. „Tu slēp man kaut ko, tu izliecies. Tas nav godīgi," viņa valoda sāka raustīties.

„Domā, kā gribi. Esmu nolēmis lidot uz Vīni. Tas ir mans morāls pienākums," vīzdegunīgi izmeta Vinsents.

„Tev nepiedien morāle. Tas skan svešādi un nepārliecina. Negribu tevi apvainot, bet man vārds morāle griežas ausīs."

„Vai nav vienalga — ausīs vai degunā? Man nav nevienam jādod norēķini. Ja kaut ko apņemos, tad cenšos to veikt, vienalga, vai kādam tas patīk vai nepatīk."

Vinsents bija tik pārliecināts, ka Vanda Kvjatkovska aizlidojusi, ka necentās turpat lidlaukā pārbaudīt aizlidojušo pasažieŗu vārdus. Būtu bijis tik viegli to izdarīt. Bet doma vien par to, ka Vanda ignorējusi viņa piedāvājumu pavadīt uz lidlauku, viņu saviļņoja un aizkāra. Viņa bija spītīga, ietiepīga meitene. Tādēļ jo vairāk tagad viņa pienākums bija doties uz Vīni un glābt, kas vēl glābjams. Īstenībā viņš taču bija piekēries Vandai. Tā bija savāda piekeršanās, vairāk tēva, ne pielūdzēja, tomēr piekeršanās. Kā visu to drīkstēja atklāt Horācijam, kuŗš greizsirdīgs līdz ārprātam? „Man jātiek no viņa vaļā, vienādi vai otrādi," sevi domāja Vinsents Bārlejs. „Vai ar meliem, vai ar patiesību, vai naudu, bet citas izejas vairs nav."

Lords Bārlejs vēl piezvanīja uz mājū saimniecei un paziņoja, ka nokavējis lidmašīnu, bet dosies uz Vīni ar nākošo. Vai neviens nav pēc viņa taujājis? Vecā, labā, izpalīdzīgā saimniece, kuŗa bija jau kalpojusi Vinsenta tēvam, atbildēja vienaldzīgi laipni, ka neviens nav interesējies. Viņa nejaucās kunga darīšanās un bija laimīga par katru stundu, kad jaunā lorda nebija mājās un nebija jāklāj galds un jāaprūpē viesi.

Neviens nav zvanījis . . . Tas nozīmē, ka Vanda ir prom. Viņa nekad tā nerīkojās, ka norunāja vienu un izdarīja citādi. Vinsents, kuŗš labprāt neticēja vīriešu godavārdam, akli uzticējās Vandai.

Horācijs nedzirdēja viņa sarunu ar saimnieci, bet aizdomīgi ar suņa nojautu pētīja sava aizgādņa un ļaunā ģenija vaibstus. Viņš netika un netika vaļā no aizdomām, ka Vinsents kaut ko slēpj. Vai velti viņš bija iegādājies lidmašīnas biļeti uz Vīni un tikai nejaušības vai negadījuma pēc to atklājis pēdējā mirklī? Tā draugi nerīkojas.

Abu starpā iestājās kāda draudīga klusuma aiza. Vinsents saprata, ka viss vēl nav kārtībā. Laika vēl bija. Viņš aicināja Horāciju pusdienās. Varbūt pēc labas maltītes un vīna viņa prāts apskaidrosies? Viņam bija bail Horāciju pamest vienu, bet bija arī bažas par līdznemšanu. Viņš atcerējās Horācija agrākās lēkmes. Dažreiz vajadzēja izsaukt ārstu ar nomierinātājiem iešļircinājumiem. Kaut vien nekas tāds nenotiktu Vinē!

„Nebaidies no manis," pēc pusdienām teica Horācijs samierinājies. „Es tev nesagādāšu nepatikšanas. Man patīk lidot. Pateicos par lidmašīnu," Horācijs tagad šķita kā mazs piekēries bērns. Šis bija tas Horācijs, kuŗu Vinsents cienīja un kuŗa labā upurēja līdzekļus un laiku. Ar šādiem raksturiem viņam veicās. Bet cik ilgi? Neviens nevarēja pareģot jaunās garastāvokļa pārmaiņas.

Vinsents Bārlejs, vismaz pagaidām, jutās kā uzvarētājs. Lidmašīnā viņi tērzēja pavisam draudzīgi, it kā nekas nebūtu noticis. Horācijs pat lidojot snauda. Vinsents pa to laiku pārbaudīja adresi, kur Vandai vajadzēja apmesties. Viņš pats bija palīdzējis sagādāt šai viesnīcā istabu. Jā, viss saskanēja. Bet kāpēc viņa aizbrauca viena? Vai vēl arvien bail no viņa? Vai patiesi esmu viņai iedvesis tādas bailes? Viņa r vienīgā sieviete, kas baidās no manis. Kādēļ ? Šī doma viņam nedeva miera. Viņš izdomāja daudzus un dažādus iemeslus: savu aristokratisko izcelsmi, brīvdomību, sakarus ar miera un atbruņošanās kustību. Nē, neviens izskaidrojums īsti nepārliecināja. Vajadzēja būt sevišķam iemeslam.

Šo sevišķo iemeslu Vinsents neatrada arī Vinē. Vandas tur nebija, un neviens nekā nezināja par tādu personu. Viesnīcas istaba šorīt ar telegrammu atteikta slimības dēļ. Lords Bārlejs, kuŗš bija paradis pats citus mulsināt un uzdot tiem neatminamas mīklas, tagad bija nonācis neatrisināmā situācijā.

Kā par nelaimi, to visu redzēja un saprata Horācijs. Viņam bija launs prieks par drauga neveiksmi, bet tai pašā laikā vēlējās beidzot zināt, kādas tad ir Vinsenta attieksmes ar nabaga studenti. Viņas neierašanās Vinē abiem vīriešiem šķita mīklaina.

(Turpinājums sekos)

...ināj̄umu daļā $1.60, bet tekstā ...$6.40 par 1 collas slejas telpu.

...trimdas ...loskopā

...laikrakstu sāka izdot ASV.

★ ELJAs 13. kongress sanāks no 1.—7. augustam Beļģijā, Vestendā, netālu no jūras. Iecerēts jauno mākslinieku koncerts, arī par referentiem aicināti vairāki jaunatnes pārstāvji. Organizētāji cer, ka kongresā piedalīsies ap 200 jauniešu, to vidū tautas deju kopas no Anglijas.

...s tiešām lasīju referātu par „Mazputniņu, un atreferējums par to ir ļoti lietišķs un pareizs. Bet pieskaņoties literātūrai pēc „Mazputniņu" un atreferējums par kiem, sākot ar 12—14 gadu vecumu, es izteicu nožēlu par gandrīz galīgu literātūras trūkumu šai grupai. Paceļoties jautājumam par žurnālu „Mēs", es šai sakarā teicu, ka šis žurnāls piemērots vidusskolu vecākiem audzēkņiem un pirmo kursu studentiem, bet ne tai vecuma grupai, par kuŗu runāju. Var debatēt par to, vai „Mēs" bija paredzēts pusaudžiem, var debatēt arī par to, vai šim žurnālam tādam bija jābūt, neaizmirstot, ka „Jaunā Gaita" jau sen neaprūpē to jauniešu grupu, kuŗu tagad aprūpē „Mēs". Bet fakts ir, ka pusaudžu literātūras trūkst, pusaudžu periodiskās literātūras nav nemaz, bet „Mēs" ir ļoti piemērots tai vecuma grupai, kuŗai tas tiek darināts.

Dr. Laimonis Streips,
„Mazputniņa" atb. redaktors

...alks veidojums, ka to var vie...e satvert, graizīt un pārveidot

...am klausījušies iekšķigās sli... Rudziša. Nu tās nomaina pro...spitālā terapija. Praktiskās no...asistente Preimāte.

...n kakla slimību katedru vada ..., bet lekcijas latviešu valodā. Viņa mums nepatīk, jo pazī...bāšanu okupantu priekšā. Pret ...uras pat rupji un neiecietīgi, ...am — krievam — rādītu, cik ...r „kādiem tur latviešiem." Ie...šarmantie latviešu asistenti ...is. Studentes sacenšas cita ar ...ā, cik nu šādu iespēju vispār ...odarbības notiek pie kāda no ...aču pie asistenta Ašmaņa iz...ra, kas mēģina viņam uzsmai... Lijai. Viņa, apzinādamās savu ...tilīgo" tērpu, labprāt pretendē ...ību no pasniedzēju puses, kaut ...s parasti ir labas. Bet pie Aš...nā izkrita . . .

...nanim kļuvis par principu pa...asniedzēji atšķiras ar dažām ...m. Kaut arī krievu docentiem ...ēkārt ir teicamas zināšanas un ...s, viņu izturēšanās parasti ir ...ut ko ikdienišķu studenti cits ...n kādas mīļākās ir tam vai ci...ram. Līdzīgi rīkojas krievu stu... viena no daudzajiem parau... viņa bija ginekoloģijas profeso...aunākais „dārgais" ir asistente ...a ausu, deguna un kakla slimī...icā Pārdaugavā. Laimonis zobo... krities: sākumā ministra, tad ...et nu samierinājusies ar vien...."

(Turpinājums sekos)

„Apvienotās nācijas" autobusā

IEPAZĪŠANĀS AR KANADAS RAKTUVJU APGABALIEM ONTARIO PROVINCES ZIEMEĻOS

II

Laikā no 20. līdz 25. jūnijam Etniskās preses klubs bija rīkojis ceļojumu laikrakstu un žurnālu pārstāvjiem lai tie iepazītos ar Ontario provinces dabas bagātībām un krāšņumu. Šādi sešu dienu ceļojumi sākti jau 1964. gadā un tos materiāli atbalsta provinces valdības tūrisma un informācijas departaments, kā arī pilsētu valdes, vietējās tirgotāju ģildes un atsevišķas firmas. Šāgada ceļojuma mērķis bija zelta un dzelzs raktuves Kērklandlēkā (Kirkland Lake), zelta raktuves Timinsā, kokrūpniecība Šaplō (Chapleau), slavenās urāna raktuves Eliotlēkā (Elliot Lake) un atceļā iepazīšanās ar Sadberijas metallraktuvju bagātībām. 29 etniskās preses pārstāvji, kas savus izdevumus publicē 16 valodās, visās vietās baudīja sirsnīgu viesmīlību un draudzību. Ērtā, gaisa dzesinātā autobusā nobrauktas 1180 jūdzes, daudzās ievērojamāko vietu apskates, oficiālās pieņemšanas un informatīvās sarunas ritēja nepārtrauktā straujumā, neļaujot domāt par nogurumu un atpūtas trūkumu. Ceļojuma vadībā bija Ontario provinces tūrisma un informācijas departamenta sevišķo uzdevumu daļas vadītājs F. Vens (F. A. Venn), Etniskās preses kluba vadītājs Dr. J. Kiršbaums, kluba sekretāre Marija Brodzki, kā arī Ontario provinces policijas sabiedrisko lietu (Public Relations Department) daļas vadītājs seržants F. R. Bluchers un kaprālis T. A. Grēndžers, kas policijas mašīnā veica eskorta pienākumus. No mūsu laikraksta ceļojumā piedalījās atbildīgā redaktora dzīvesbiedre Ņina Vinčele un iekšlietu redaktors Rūdolfs Noritis, bet preses fotografs J. Kreilis pārstāvēja franču laikrakstu „L'Allouette".

Ontario provinces tūrisma un informācijas departamenta nolūks ir iepazīstināt dažādas iedzīvotāju grupas ar provinces dabas skaistumu, plašajām dabas bagātībām un saimniecisko attīstību. Šai vajadzībai pie departamenta pastāv atsevišķa sabiedrisko lietu nozare sevišķiem uzdevumiem, kas sniedz vajadzīgo atbalstu kā ārzemju, tā arī vietējās preses darbiniekiem. Līdzīgi ceļojumi ASV preses pārstāvjiem notiek jau kopš 1946. gada, bet vietējam Etniskās preses klubam tādi izkārtoti 1964. gadā. Arī šāgada ceļojuma maršruts bija izraudzīts ļoti interesants, un dalībnieku dažādo tautību dēļ tas zināmā mērā atgādināja, gan tikai pārnestā nozīmē, Apvienotās nācijas. Šādos apstākļos, protams, apstāšanās vietās bieži vien meklēja arī savus tautiešus, tādus lielākā vai mazākā skaitā arī atrodot. Arī latviešu vārdi tika pieminēti, bet sevišķu pārsteigumu sagādāja maza, tomēr draudzīgi viesmīlīga šaplo pilsēta, kurā sastapām latvieti Rutu Strazdiņu. Viņa gan dzimusi Vinipegā, jo vecāki Kanadā ieceļojuši pirmā pasaules kara laikā, bet satikšanās izvērtās īsti latviskā sirsnībā. Ruta Strazdiņa tagad gan saucas Vaite (White), viņas vīrs ir viens no pilsētas valdes locekļiem, kas mums jau pie pirmās sastapšanās atklāja patikamo pārsteigumu, ka pilsētas 4000 iedzīvotāju vidū ir arī viena latviete.

Sevišķu rosību piedzīvojām urāna raktuvju pilsētā Eliotlēkā, kuŗas vēsture nesniedzas daudzos gados, bet ir visai bagāta gan priecīgiem, gan arī drūmiem epizodiem. Mūsu uzturēšanās še bija iekārtota reizē ar jaunā izglītības centra (Centre for Continuing Education) atklāšanu, uz kuŗu ieradās Kanadas ministru prezidents L. Pīrsons un Ontario premjērs Dž. Robarts. Šis izglītības centrs ir otrs šāda veida iestādījums Kanadā un domāts pieaugušajiem dažāda veida izglītības vai profesionālo zināšanu papildināšanai. Centra uzturēšanā piedalās kā Kanadas federālā, tā provinces valdība, tādēļ še radās atkal izdevība atklāšanas svinībās tikties Kanadas liberāļu valdības un Ontario provinces konservatīvo valdības galvām. Eliotlēka ietelp L. Pīrsona vēlēšanu iecirkni (Algoma East), un tā Kanadas ministru prezidentam par godu bija rīkotas vakariņas, kuŗās piedalījās vairāk nekā 600 personu. Arī etniskās preses pārstāvjiem uzturēšanās šai pilsētā izvērtās sevišķi rosīga un piedzīvojumiem bagāta. Tūlīt pēc ierašanās 23. jūnija vakarā un ātras ceļa putekļu noskalošanas bija jādodas uz tirdzniecības ģildes pieņemšanu, pēc tam uz pasaules lielākajām urāna raktuvēm Denison Mines Ltd., kur bija rīkotas vakariņas, bet nākošās dienas agrā rīta stundā devāmies pazemē, lai iepazītos ar raktuvēm tieši. No raktuvju tumsas nākot, neilgā laikā bijām jau Rio Algom Mine Ltd., viesi, pēc tam izglītības centra atklāšanā, pusdienās Nordic viesnīcā, ministru prezidenta L. Pīrsona godināšanā un vēlā vakara stundā arī Nordic viesnīcas atklāšanā. Reti vienā dienā veikta tik vispusīgi dažāda programma, atskaitot, varbūt, vienīgi latviešu dziesmu svētkus. Reti arī bijusi izdevība sastapt vienkopus tik daudzas ievērojamas personības sabiedriskajā, politiskajā, kultūrālajā un arī saimniecīskajā laukā. Bet tas ir stāsts par sevi, pie kuŗa pakavēšos kādā no turpinājumiem.

Par mūsu grupas ceļojumu visplašāko informāciju sniedza kā vietējie laikraksti, tā arī radioraidījumi, kuŗus, vēl uz vietas esot, varējām noklausīties Timinsā.

R. Noritis

Šaplo (Chapleau) ievērojama ne tikai ar savu kokrūpniecību un iecienīta kā mednieku un makšķernieku „paradīze", bet labi pazīstama arī kā dzelzceļu mezglu stacija. Še mūsu laikraksta pārstāvjiem bija patīkama sastapšanās ar veclatvieti Rutu Vaiti (White). Uzņēmumā no kreisās: pilsētas valdes locekļi T. V. Vaits, R. Norītis, Ruta Vaite un Ņina Vinčele. Foto: JAK

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED

izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz personīgos aizdevumus, maksā gadā 4% par krājnoguldījumiem un 3½% par summām čeku kontos, pieņem maksājumus par telefona, elektrības, gāzes un ūdens rēķiniem, pārdod naudas pārvedumus un ceļotāju čekus, piešķir aizdevumus pret nekustamu īpašumu pirmām hipotēkām.

491 College Street, Toronto 4, Latviešu namā, telefons: 924-2775.

Laikā no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs atvērts pirmd. līdz piektd. no pl. 12—8 vakarā, bet sestdienās slēgts.

Kreditsabiedrības aktīvs 1966. gada 31. maijā bija $1.547.979,37.

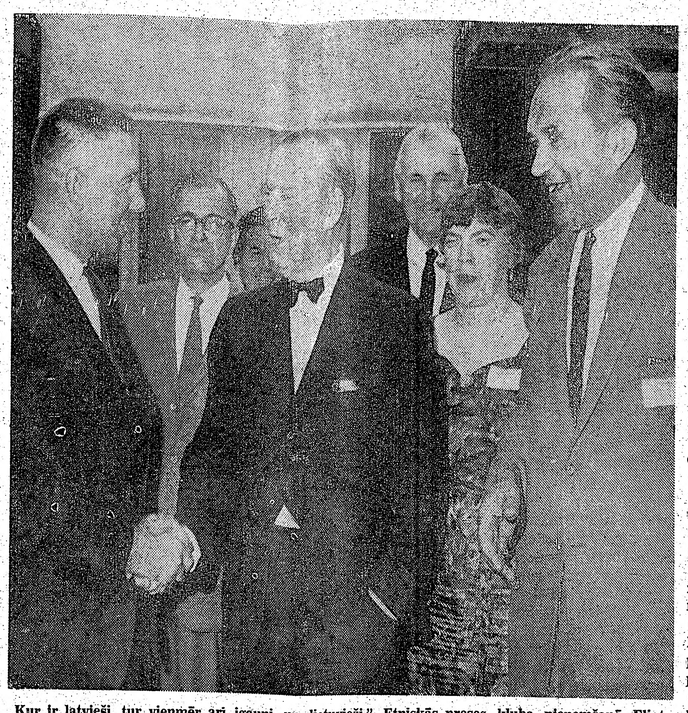

„Kur ir latvieši, tur vienmēr arī igauņi un lietuvieši." Etniskās preses kluba pieņemšanā Eliotlēkā (Elliot Lake) mūsu laikraksta pārstāvjiem Rūdolfam Norītim (pa kreisi) un Ņinai Vinčelei sasveicinoties teica Kanadas ministru prezidents L. Pīrsons. „Mēs esam draudzīgi kaimiņi ar kopīgu vēsturi un likteni," bija mūsu atbilde, kuŗai pievienojās arī igauņu laikraksta „Meie Elu" pārstāvis Evalds Voitks (pa labi). Aizmugurē no kreisās — austriešu preses darbinieks V. Jelinaks, ukrainis Dr. S. Rosocha un ungārs L.F. Kenesijs. Foto: JAK

206 baleta aspirantu lielā diena

(Pārnesums no 3. lpp.)

na vēl mūzikas izjūta, jo šoreiz viņa pārforsēja tempu, kas gluži vairs neatbilda Mediņa mūzikai.

Tālākajā norisē galvenokārt redzējām vidējās vecuma grupas audzēkņus, deju grupās kombinētus gan ar mazajiem, gan arī „lielajiem". No latviešiem piemīnami Lidija Ēpšteine, Ingrida Nāgele, Inese Nulle, Nora Nulle, Jasmine Dakse, Silvija Nāgele, Elga Aldere, Anda Jēkabsone, Aina Tilupa, Rita Treiguta, Margrieta Upeniece, Sandra Cicurska un Laima Dombra. Ievadījuma polonēzē jau bija dejojušas Rita Ezeriņa, Alda Heniša, Inta Leja un Lauma Stikuta, kas, tāpat kā Lilita Miezīte, debitēja arī vēl citās programmas daļās.

Vakara otrā daļā patika audzēkņu improvizētā „Baleta skola" D. Jablokovas - Vorpas choreografijā un skolas pianistes Esteres Kronenbergas pavadmūzikā. Attapīgā veidā uz skatuves parādīja apmēram visu, ar ko audzēkņi nodarbojas baleta stundās, dodot publikai zināmu priekšstatu par to, cik neatlaidīgi jātrenē katra kustība, katrs solis, kā jāvingrina ķermenis. Katrā ziņā šis programmas punkts pieskaitāms pie vakara iespaidīgākajiem, tāpat kā tūlīt sekojošie „Gada laiki" (Glazūnova mūzika, D. Jablokovas - Vorpas choreografija), kuŗā bez citiem skolas audzēkņiem redzējām arī vēl neminētos latviešus Dianu Brumeli, Māru Zalcmani, Lailu Aditāju, Rozmariju Ozoliņu, Anitu Grigori, Guntu Brumeli Zintu Grigori, Ritu Strazdu, Anitu Ernesaku un Intu Zalcmani.

Programmas trešā daļā bija uzņemts viencēliens „Atmoda" (Bēthovena mūzika, D. Jablokovas - Vorpas choreografija), kuŗu jau redzējām šāgada Canadian Junior Ballet izrādē, kaut šoreiz miniatūra viena galvenā dejotāja aizkavētības dēļ bija nedaudz pārveidota. Tā kā piedalījās tikai jau krietni rutinētie Canadian Junior Ballet dejotāji, šis bija saliedējumā vērtīgāks un kvalitātīvi labākais vakara priekšnesums, bet var debatēt par to, vai tas tieši šo iemeslu dēļ mazliet „nelēca" laukā no vispārējās audzēkņu vakara programmas.

Nav iespējams kaut pāris vārdos pakavēties pie visiem programmas atsevišķajiem numuriem, bet kopsavilkumā var atzīt, ka vakars labi izdevies un apmierināja arī prasīgākos skatītājus, ja tie apzinājās, ka ierādušies kādas skolas audzēkņu vakarā, ne profesionālu spēku izrādē. Tā redzētais atbilda sagaidītajam, pēc pirmajiem 6 punktiem pat pārsniedza to, kaut dabiski, ka bija savas kļūmes un arī pa trūkumam. Bet tādēļ jau jaunie dejotāji arī mācās, lai tos nākotnē censtos novērst. Gandrīz visām dējām choreografiju un tērpu metus bija devusi Diana Jablokova - Vorpa, izņemot izvilkumu no baleta „Kopēlija" (Hildas Strombergas choreografija un tērpi), „Gavoti", „Mazās baleriņas" un „Nimfas un fauns" (Diana Frensija); kostīma metus bakchanālei bija izstrādājis Eriks Dzenis, bet skatuves dekorējumu un tērpus viencēlienam „Atmoda" Valdis Vare. Klavierpavadījumus veica Estere Kronenberga, vijoles solo sniedza Džons Moskaliks.

R. Noritis

LAIVAS MUMS VIEGLAS...

Rīgas 72. skautu vienības Toronto skautu pulciņš, pēc ziemas posmā L. Gobas vadībā paveiktajām teorētiskajām apmācībām rīcībā ar kanlaiviņām, nesen devās pirmajā 2 dienu izbraukumā. Brauciens sākās Mekdonalda upē aiz Port Severnas. Lai tiktu McCrea ezerā, laivas un mantas no upes nācās pārnest pār klintīm. Skauti pārnakšņoja ezera salā, vakarā noorganizējot ugunskuru, pie kuŗa nolasīja stāstu par to, kā radies Georgian ezera dievmātes tēls, kuŗš uzstādīts klintīs 1930. gadā, ar notikuma aprakstu un paskaidrojumu, kādēļ tas uzstādits.

Otras dienas rītā skauti laivās devās sirojumā pa apkārtējiem ezeriem, aizbraucot apskatīt arī minēto dievmātes tēlu un augstāko klinti McCrea ezera rajonā.

Izbraukumā piedalījās 11 skautu S. Leimaņa vadībā, piedaloties arī vecskautam L. Gobam, bijušajam jūras skautam A. Aldermanim un vadītāja vietniekam J. Ķeniņam. Līdzīgs izbraukums kanlaiviņās paredzēts atkal septembrī.

S. L.

RĀSTAMMAŠĪNAS par īrisizdevīgākām cenām
ĀLEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., Dec Dan Forth Ave, Tel: 463-2667

ANDREJSONS
APDROŠINA
463 — 7313

TORONTO ZIŅAS

● Brīvmākslinieces Martas Tūteres klavierstudijas gadskārtējais atklātais audzēkņu vakars 29. jūnijā Sv. Jāņa baznīcā bija pulcinājis pilnu zāli klausītājiem. Ar savu spēles māku klausītājus iepazīstināja 39 studijas audzēkņi, no kuŗiem jaunākajam bija tikai 5 gadi. Programmas noslēgumā 19 gadu vecais diplomkursa dalībnieks Jānis Kraulis spēlēja Bēthovena „Sonātu", izpelnoties sirsnīgu klausītāju atzinību. Pēc priekšnesumiem audzēkņu vecāki bija parūpējušies par tējas galdu. Martas Tūteres klavierstudija pēc vasaras pārtraukuma darbību atsāks atkal 6. septembrī.

● Dr. V. Gulēns, kas ārsta grādu ieguva 1963. gadā Toronto universitātē, turpat tagad ieguvis arī diplomu psihiatrijā. Nākošā gadā viņš strādās Toronto Rietumu slimnīcā.

● Austrumu draudzes jauniešu iesvētīšana notiks 3. jūlijā plkst. 2 pēcpusdienā Sv. Barnaba baznīcā.

● Bērnu vasaras nometni Saulainē atklās 3. jūlijā plkst. 3 pēcpusdienā. Sapulcēšanās pagalmā pie jaunceltās ēkas.

● Bērnu vasaras nometni Sidrabenē atklās 3. jūlijā plkst. 4 pēcpusdienā ar māc. Ā. Čopa vadīto svētbrīdi Sidrabenes brīvdabas baznīcā. Pieteikti 250 nometnotāju, no tiem 52 bērnu dārzam. Nometnes ricībā šovasar ir jaunā ambulances ēka ar ambulances istabu, trīs telpām slimiem bērniem un vienu māsai, kā arī noliktavu apakšstāvā.

● Latviešu kreditsabiedrības bilance maijā pārsniedza pusotra miljona dolaru robežu un ierindojas starp lielākajām Ontario provincē. No 1.547.979,37 dol. bilances 1.114.211,07 dol. ir biedru krājnoguldījumi, 222.675,33 dol. čeku kontos, bet 167.496,07 dol. biedru pajās. Maija ienākumi bija 8,525,15 dol., izdevumi 7.717,95 dol. un peļņa 807,20 dol. Arī biedru skaits pieaudzis uz 1921.

● Zēniem ģimnazijas pēdējās klasēs, kuŗiem tik āra dzīve, var būt noderīga informācija, ka Ontario pastāv 73 mežsarga mācekļu (Junior Forest Rangers) nometnes, kuŗas uzsāk darbību jūlija sākumā. Mežsarga mācekļi saņem 4 dol. dienā, brīvu uzturu un apmešanos, un viņu pienākumos ietelp palīdzēt rēgulārajiem mežu darbiniekiem viņu pienākumu veikšanā. Zēni nodarbinās ti ik vasaru 8 nedēļas, veicamie darbi ir nometņu vietu sakārtošana, pikniku galdu un solu novietošana provinces parkos, ietu rēt tīrību plūdmalēs, palīdzēt jauno koku stādīšanā, izcirst krūmājus, apkarot eventuālus mežu ugunsgrēkus u. tml. Ikviena mācekļu grupa darbojas uzrauga vadībā, tā piedalās arī teorētiskās apmācībās, iepazīstoties ar lauku un mežu departamenta darbiem, kā arī dabas bagātību sargāšanu un lietpratīgu izmantošanu. Paredzēti arī kokzāģētavu un papīra fabriku apmeklējumi. Brīvajā laikā mežsarga mācekļi var peldēties, sportot, doties ekskursijās, uz tuvējām pilsētiņām iepirkties, vai arī mieri gi nodoties lasīšanai un atpūtai. Ēdināšana šais nometnēs esot ļoti laba. Mežsarga mācekļus uzņem no 17 gadu vecuma, nometņu vietas uzzināmas Deptm. of Lands and Forestry, Ontario.

VINIPEGA

● Vietējās latviešu ev.-lut. Sv. Kristus draudzes svētdienas skolā aizvadītajā mācības gadā pēc ilgāka pārtraukuma atkal darbojās visas klases, kaut arī audzēkņu kopskaits bija tikai 19. Tas bija jau 16. mācības gads, kas šoreiz deva 6. izlaidumu: skolas beigšanas apliecības saņēma Lolita Ansklāviņa, Anda Radovska un Ronalds Meistars. Skolas pārzinis M. Štauvers mudināja beidzējus turpināt latvisko izglītību skolas papildklasēs un pasniedza latviešu grāmatu veltes. Ar grāmatām jaunos censoņus sumināja arī draudzes dāmu komitejas pr-ce A. Krastiņa, Vinipegas latviešu biedrības pārstāvis T. Blosmanis, vietējās latviešu akadēmiskās saimes pr-ks A. Vitiņš un Latviešu dziesmu svētku biedrība Kanadā. Absolventu vārdā skolotājiem un vecākiem pateicās R. Meistars. Vecāku padome pateicās skolotāju saimei — Maijai Tizekai, Ilgai Štauverei, Lidijai Demei, Tālivaldim Sniķerim un Mārtiņam Štauveram, pasniedzot ziedus. No skolas pateicības ziedus savukārt saņēma draudzes mācītājs Laimdots Grendze, kas pabeidza skolas mācību gada nobeiguma aktu ar lūgšanu. Piezīmējams, ka skolu tās darbības laikā beiguši 12 audzēkņu, bet papildklašu kursu viens.

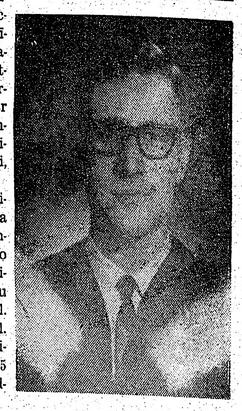

Olafs Kraulis beidzis Toronto universitātes inženierzinātņu fakultātes rūpniecības inženieŗu nodaļu, iegūstot B.A.Sc. grādu. Viņam piešķirta Valsts pētniecības padomes stipendija *māstera grāda* iegūšanai elektronisko „kompūteru" zinātnē. O. Kraulis jau saistījies darbā starptautiskajā biroju mašīnu IBM sabiedrībā par stāta inženieri. Uzņēmums viņam piešķirs nepieciešamo brīvo laiku nākošā zinātniskā grāda iegūšanai.

Vija Malēja beigusi McGill universitāti ar B.A. grādu ģeogrāfijā un psiholoģijā. Rudenī viņa sāks strādāt par franču valodas skolotāju. Vija Malēja pieder korporācijas Daugaviete saimei.

Rīgas 72. skautu vienības (Toronto) dalībnieki sirojuma braucienā kanlaiviņās. Uzņēmumā pa kreisi — apmācību brauciens, kuŗā redzami I. Stārasts, O. Tūters, U. Gailis, G. Batraks, J. Stārasts un D. Zvejnieks. Uzņēmumā pa labi — N. Batraks un J. Stārasts.

JAUNA

KĀ NORIT

Divreizdivi nometnē sevišķi kultivē debates jeb diskusijas, lai jaunatne pierastu izteikt savas domas un patstāvīgi spriest. Jau dzejnieki Pumpurs un Rainis mudināja uz to latviešus nebrīvības gados. Šai ziņā ir starpība sešu nedēļu nogales kursu un Divreizdivi nometnes starpā. Tā kā nedēļas nogales kursos daži dalībnieki var ierasties tikai sestdienas vakaros pēc pabeigta darba un svētdienā nodarbības var būt tikai priekšpusdienā, tad kursu vadība cenšas dot pēc iespējas vairāk jaunu domu vēlākām pārdomām. Tāpēc par šo kursu darba himnu izvēlēts Jonasa Miesnieka dzejoļa „Balsis" pirmais pants. Tajā dzejnieks pats it kā nepauž savu domu, bet klausās cīruļu balsīs, mežu šalkšanā un ganiņu dziesmās. Tā kā šīs balsis nāk no dzimtenes, tās izraisa patriotiskas jūtas un ierosina pārdomas. Turpreti — Divreizdivi nometnes darba himna ir tautas dziesma „Kalnā kāpu lūkoties". Te jau cilvēks pats kāpj kalnā, lai lūkotos, kas notiek ar viņa tēvzemi. Viņš konstatē, ka tur arvien vēl neaŗ krievi, ne vācieši, bet gan paša bālelīni. Šīs dziesmas pēdējās rindas:

Dārga maņa tēvu zeme,
Pirkta tā ar asinīm.
Tur guļ brāļi karavīri,
Tur māsiņas rakstītājas.

Šie vārdi izsaka noteiktu gribu darboties tēvzemes labā un kaldināt gara ieročus uzdevuma veikšanai. Diskusiju aktivizēšanai nometnes dalībnieki saņem īpašas „aprises", kuŗās atstāstīts kāds konkrēts dzīves gadījums, gan izdomāts, bet ļoti tuvs īstenībai, kas izvirza zināmas problēmas. Tas ir iemīļots anglosakšu tautu paņēmiens, jo viņiem vairāk attīstīta konkrētā domāšana, pretēji vāciešiem, kas pazīstami ar savu abstrakto domāšanu. Ilustrācijai īsumā atstāstīsim kādu no šīm aprisēm, kaut itin labi te varētu noderēt jau ļoti izplatītais norises apzīmējums. Paraugam ņemsim „aprisi", kas nosaukta „Baltās lapas klubs".

Kādas latviešu kolonijas masku ballē kopā sanākuši ap 20 jauniešu, lai pārrunātu dažus sabiedriskās dzīves jautājumus. Latviešu studentu kopas priekšsēdis Valdis Lēnars uzdzas par to, ka „neviens nekā negrib darīt." Viņš gleznaini raksturo konkrētus apstākļus šādos vārdos:

LATVIEŠI...

Ivonna Abolina

(Pārnesums uz 1. lpp.)

kā, taču pagaidām vēl nav visvarena un bagāta partija, bet par tādu var izveidoties nākotnē. Tādēļ vēlētāji droši var tīcēt, ka partijā neesmu iestājusies, lai meklētu personīgo labumu, bet kandidēšana uz federālo parlamentu man nozīmē manu ticību šīs partijas ideoloģijai, un es uzskatu par savu pienākumu to pārnest arī uz saviem līdzcilvēkiem — mūsu visu pašu labā. Tā kā DLP cīnās pret komūnismu, kas ir arī manas cīņas jēga un pārliecība, tad nespēju saprast tos dažus latviešus, kas jau lieka aizmirsuši visu, ko komūnisti mums un Latvijai nodarījuši un turpina nodarīt." A. L.

NTO ZIŅAS

rtas Tū-
adskārtē-
vakars
nicā bija
klausītā-
ku klau-
studijas
nākajam
mmas no-
diplom-
Kraulis
ātu", iz-
tāju at-
esumiem
arūpēju-
rtas Tū-
vasaras
sāks at-

sta gra-
Toronto
ad iegu-
rijā. Nā-
Toronto

jauniešu
a plkst.
aba baz-

ni Sau-
. 3 pēc-
pagalmā

Sidra-
4 pēc-
a vadī-
brīvda-
nomet-
u dār-
šovasar
ar am-
ām sli-
māsai,
ivā.
ības bi-
pusotra
n ierīn-
Ontario
dol. bi-
biedru
83 dol.
07 dol.
umi bi-
7,17,95
ri bied-
91.

pēdējās
ve, var
ka On-
mācek-
ers) no-
ību jū-

ut. Sv.
as sko-
dā pēc
darbo-
kudzēk-
19. Tas
is, kas
skolas
ma Lo
adovska
Skolas
udināja
ko izgli-
un pa-
veltes.
ensonus
mu ko-
a. Vini-
pārstā-
latvie-
or-ks A.
u svēt-
olventu
ēciem
ēku pa-
saimei
štauve-
ivaldim
štauve-
o sko-
avukārt
s Laim-
za sko-
ma ak-
ms, ka
beiguši
ldklašu

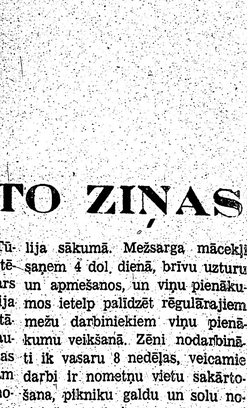

Olafs Kraulis beidzis Toronto universitātes inženierzinātņu fakultātes rūpniecības inženieru nodaļu, iegūstot B.A.Sc. gradu. Viņam piešķirta Valsts pētniecības padomes stipendija mācītera grada iegūšanai elektronisko „kompūteru" zinātnē. O. Kraulis jau saistījies darbā starptautiskajā biroju mašīnu IBM sabiedrībā par stāta inženieri. Uzņēmums viņam piešķirs nepieciešamo brīvo laiku nākošā zinātniskā grada iegūšanai.

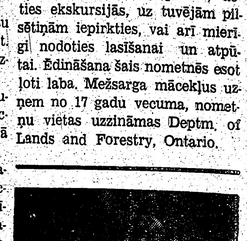

Vija Malēja beigusi McGill universitāti ar B.A. gradu ģeografijā un psichoģijā. Rudenī viņa sāks strādāt par franču valodas skolotāju. Vija Malēja pieder korporācijas Daugaviete saimei.

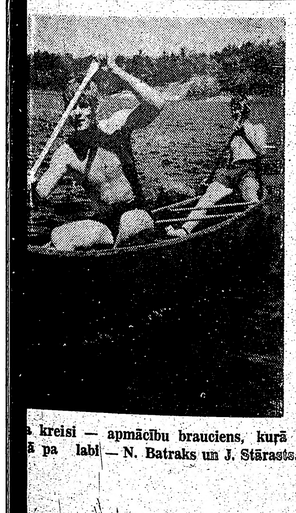

...reisi — apmācību brauciens, kurā ...ā pa labi — N. Batraks un J. Stārasts.

JAUNATNE DEBATĒ

KĀ NORIT DARBS DIVREIZDIVI NOMETNĒ

Divreizdivi nometnē sevišķi kultivē debates jeb diskusijas, lai jaunatne pierastu izteikt savas domas un patstāvīgi spriest. Jau dzejnieki Pumpurs un Rainis mudinēja uz to latviešus nebrīvības gados. Šai ziņā ir starpība šeišu nedēļu nogales kursu un Divreizdivi nometnes starpā. Tā kā nedēļas nogales kursos daži dalībnieki var ierasties tikai sestdienas vakaros pēc pabeigta darba un svētdienā, nodarbības var būt tikai priekšpusdienā, tad kursu vadība cenšas dot pēc iespējas vairāk jaunu domu vēlākām pārdomām. Tāpēc par šo kursu darba himnu izvēlēts Jonasa Miesnieka dzejoļa „Balsis" pirmais pants. Tajā dzejnieks pats it kā nepauž savu domu, bet klausās cīruļu balsīs, mežu šalkšanā un ganiņu dziesmās. Tā kā šīs balsis nāk no dzimtenes, tās izraisa patriotiskas jūtas un ierosina pārdomas. Turpretī — Divreizdivi nometnes darba himna ir tautas dziesma „Kalnā kāpu lūkoties". Te jau cilvēks pats kāpj kalnā, lai lūkotos, kas notiek ar viņa tēvzemi. Viņš konstatē, ka tur arvien vēl neaprienvi, ne vācieši, bet gan paša bāleliņi. Šīs dziesmas pēdējās rindas:

Dārga mana tēvu zeme,
Pirkta tā ar asinīm.
Tur guļ brāļi karaviri,
Tur māsiņas rakstītājas.

Šie vārdi izsaka noteiktu gribu darboties tēvzemes labā un kaldināt gara ieročus uzdevuma veikšanai. Diskusiju aktivizēšanai nometnes dalībnieki saņem īpašas „aprises", kurās atstāstīts kāds konkrēts dzīves gadījums, gan izdomāts, bet ļoti tuvs īstenībai, kas izvirza zināmas problēmas. Tas ir iemīļots anglosakšu tautu paņēmiens, jo viņiem vairāk attīstīta konkrētā domāšana, pretēji vāciešiem, kas pazīstami ar savu abstrakto domāšanu. Ilustrācijai īsumā atstāstīsim kādu no šīm aprisēm, kaut itin labi te varētu noderēt jau ļoti izplatītais norises apzīmējums. Paraugam ņemsim „aprisi", kas nosaukta „Baltās lapas klubs".

Kādas latviešu kolonijas masku ballē kopā sanākuši ap 20 jauniešu, lai pārrunātu dažus sabiedriskās dzīves jautājumus. Latviešu studentu kopas priekšsēdis Valdis Lēnars sūdzas par to, ka „neviens nekā negrib darīt." Viņš gleznaini raksturo konkrētus apstākļus šādos vārdos: „Mūsu pilsētā droši savi seši tūkstoši letiņu, pastāv 2 draudzes un 12 pārtikas veikalu, bet kad mums jāriko masku balle, viss darbs jāpadara pieciem muļķiem, kas ievēlēti valdē." Šiejšais jaunatnes apvienības priekšnieks Arturs Bajārs mierina viņu ar to, ka ballē cilvēku netrūkst un sarīkojums dos vismaz ap 200 dolaru stipendiju fondam. Lēnars tomēr domā, ka pāris simtu cilvēku dēļ, no kuriem tikai kādi 40 atnāk maskās, nav vērts vienam pašam „kārties augšā" un labāk gribas „mest plinti krūmos". Tad ierunājas jaunatnes apvienības vicepriekšsēdis Vilis Vanags, kas dedzīgs pretkomūnistisks cīnītājs. Viņš pats it kā nepauž savu domu, bet klausās cīruļu balsīs, mežu šalkšanā un ganiņu dziesmās. Tā kā šīs balsis nāk no dzimtenes, tās izraisa patriotiskas jūtas un ierosina pārdomas. Turpretī — Divreizdivi nometnes darba himna ir tautas dziesma „Kalnā kāpu lūkoties". Te jau cilvēks pats kāpj kalnā, lai lūkotos, kas notiek ar viņa tēvzemi. Viņš konstatē, ka tur arvien vēl neaprienvi, ne vācieši, bet gan paša bāleliņi. Šīs dziesmas pēdējās rindas:

Dārga mana tēvu zeme,
Pirkta tā ar asinīm.
Tur guļ brāļi karaviri,
Tur māsiņas rakstītājas.

Šie vārdi izsaka noteiktu gribu darboties tēvzemes labā un kaldināt gara ieročus uzdevuma veikšanai. Diskusiju aktivizēšanai nometnes dalībnieki saņem īpašas „aprises", kurās atstāstīts kāds konkrēts dzīves gadījums, gan izdomāts, bet ļoti tuvs īstenībai, kas izvirza zināmas problēmas. Tas ir iemīļots anglosakšu tautu paņēmiens, jo viņiem vairāk attīstīta konkrētā domāšana, pretēji vāciešiem, kas pazīstami ar savu abstrakto domāšanu. Ilustrācijai īsumā atstāstīsim kādu no šīm aprisēm, kaut itin labi te varētu noderēt jau ļoti izplatītais norises apzīmējums. Paraugam ņemsim „aprisi", kas nosaukta „Baltās lapas klubs".

Kādas latviešu kolonijas masku ballē kopā sanākuši ap 20 jauniešu, lai pārrunātu dažus sabiedriskās dzīves jautājumus. Latviešu studentu kopas priekšsēdis Valdis Lēnars sūdzas par to, ka „neviens nekā negrib darīt." Viņš gleznaini raksturo konkrētus apstākļus šādos vārdos:

LATVIEŠI...

Ivonna Āboliņa

(Turpinums no 1. lpp.)

kā, taču pagaidām vēl nav visvarena un bagāta partija, bet par tādu var izveidoties nākotnē. Tādēļ vēlētāji droši var ticēt, ka partijā neesmu iestājusies, lai meklētu personīgo labumu, bet kandidēšana uz federālo parlamentu man nozīmē manu ticību šīs partijas ideoloģijai, un es uzskatu par savu pienākumu to pārnest arī uz saviem līdzcilvēkiem — mūsu visu pašu labā. Tā kā DLP cīnās pret komūnismu, kas ir arī manas cīņas jēga un pārliecība, tad nespēju saprast tos dažus latviešus, kas jau liekas aizmirsuši visu, ko komūnisti mums un Latvijai nodarījuši un turpina nodarīt." A. L.

Ko atklāj draudzes ziņas

Par Nujorkas latviešu dzimstību, mirstību vai laulībām aptuveni var spriest pēc vietējās ev.-lut. draudzes ziņām. Varētu pieņemt, ka draudzē sastāv vairāk nekā puse no Nujorkas latviešiem, skaitā mazliet zem 3800. Katru gadu draudzes locekļu skaits par pāris desmitiem pieaudzis, par spīti nāves gadījumiem un tam, ka katru gadu par nodevu nekārtošanu no draudzes izslēdz vairākas ģimenes. Daļa vecāku gadagājumu latviešu pēdējos dzīves brīžos iestājas draudzē, citi pārnākuši no citām pilsētām vai pavalstīm, bet dažreiz mācītājiem arī piekrīt grūtais uzdevums izšķirties, vai, pēdējā gaitā izvadot, viņa pienākums būtu piedalīties ar dievvārdiem, ja aizgājējs nav bijis draudzes loceklis. Biežāk mācītāji izšķiras par piedalīšanos nekā pret to, ja piederīgie uz izvadīšanu mācītāju lūguši, kaut arī šāda izšķiršanās nav viegla. Taupības dēļ dažs līdz pēdējai iespējai centies atturēties no iestāšanās draudzē, taupības dēļ nav arī sagatavots testaments, un paša taupības dēļ tad arī daudzos gadījumos no aizgājēja nekādu mantojumu nevar saņemt, jo bez testamenta un bez tiešiem radiniekiem viss atstātais paliek valstij vai pilsētai.

Kopš aprīļa vidus Ņujorkā miruši 20 latviešu, kas bijuši draudzes locekļi. Mācītāji piedalījušies arī dažos citos gadījumos izvadīšanā, kaut aizgājējs nav bijis draudzes loceklis. To draudzes ziņās neatzīmē, kaut mācītāji valdes sēdēs par šiem gadījumiem ziņo. Aizgājušo lielākā daļa bijuši pensionāru gados, tikai trīs spēka gados un viens bērns 3 gadu vecumā.

Minētajā laika posmā dzimuši 11 draudzes locekļu bērnu. Sarakstā redzamas tikai divas jauktu laulību atvases, pārējie visi latviešu ģimeņu bērni. Dzimušo skaits gan krietni lielāks, bet arī jaukto laulību bērni parasti netiek paziņoti draudzes kancelejā, jo mācītājs bieži vien pēdējo reizi šādu draudzes locekli redz brīdī, kad angļu valodā pie altāra līgava un līgavainis devis savu jā-vārdu.

Līdzīgs stāvoklis arī ar kristībām: no 10 kristītajiem tikai divi ir jauktu laulību bērni, bet kūmas ir latvieši. Iepriekšējos gados jaukto laulību bija mazāk nekā tīri latvisko. Šai gadā stāvoklis mainījies. Kopš aprīļa vidus salaulāti 6 jaukti un tikpat latviešu pāri, bet gada sākuma 3 mēnešos jauktās laulības bija lielā pārsvarā. Pēdējās sešās jauktajās laulībās 4 latviešu jaunavas atradušas cittautu vīrus un 2 latviešu puiši apprecējuši amerikānietes.

Kur meklējams pamats un sākums jauktajām laulībām? Ir pamats pieņemt, ka tie latviešu bērni, kas svētdienas skolas neapmeklē vai ar grūtībām paveic iesvētības mācību, būs nākamo jaukto laulību veidotāji, kaut dažreiz notiek arī citādi. Kāda krietna latviešu valodas pratēja un centīga skolų apmeklētāja apprecējusi amerikāni, bet kāds svētdienas skolu neapmeklētājs izveidojis latvisku ģimeni. Fakts tomēr ir, ka jauniešu vidū jauktās laulības kļūst arvien populārākas, par spīti vecāku sarūgtinājumam.

Pēdējos gados gadījies, ka jauniešus iesvēti ar nepietiekamām zināšanām ticības mācībā. Kā lai to nedarot, ja iesvētes mieļasts jau sagatavots un viesi salūgti, kaut sagatavojies nav pats iesvētamais?... Tad tiešām, varbūt, ir jau par vēlu, bet vajadzēja jaunietim paziņot ātrāk, ka neiesvētīšana iespējama, ja zināšanas nebūs pietiekamas.

Jauktās laulības nav novēršamas, bet ar latvisku audzināšanu to skaitu, varbūt, varētu samazināt.

—be.

Sacensība BATUN simbola metam

Jaunā baltiešu organizācija BATUN (Baltic Appeal to the United Nations) izziņojusi sacensību sava simbola metam, paredzot 100 dolaru godalgu labākā meta iesūtītājam. BATUN vēlas savu simbolu vai emblēmu, lai to izlietotu dažādām vajadzībām — iespiedumdarbiem, vēstuļpapīriem un iesniegumu rotāšanai, kuŗus BATUN pārdzējusi nākotnē nodot Apvienoto Nāciju delegācijām un dažādiem cittautu pārstāvjiem. Iesūtāmajiem metiem pievienojams īss paskaidrojums par to, kā simbols izsaka baltiešu pakļautību svešas varas okupācijai un centienus atgūt pašnoteikšanos. Metus izvērtējot, ievēros: a) to mākslinieciško apdari; b) atdarināšanas vieglumu (var pievienot arī vienkāršotu uzmetumu); c) simboliku.

Meti līdz 15. septembrim iesūtāmi uz šādu adresi: BATUN, c/o Rev. N. Trepša, 2789 Schurz Ave, New York, N. Y. 10465, U. S. A. Metu skaits, ko viens sacensības dalībnieks var iesūtīt, nav ierobežots. Sacensībā var piedalīties visi interesenti, izņemot žūrijas komisijas locekļus. Izvērtēšanas komisijā darbosies trīs BATUN valdes locekļi (pa vienam no katras tautības) un pieci mākslinieki vai personas, kuŗām labi pazīstams reklāmēšanas darbs (vismaz viens no katras tautības), kā arī kādas AN misijas locekļis - cittautietis.

Lai parādītu dažādus apsvērumus, kuŗus var ievērot metu izstrādāšanai, lai īsumā aprakstīts kāds jau iesniegts uzmetums — trīs dažāda lieluma apļi viens otrā. Vidējā lieluma apļis lielā apļa iekšienē ieslēdzas tā labajā malā, bet mazākais aplis savukārt vidējā apļa iekšienē ieslēdzas kreisajā malā. Mazākais aplis simbolizē apspiestās Baltijas tautas, kuŗas atrodas Pad. savienības (vidējais aplis) malā un mēģina no tās atdalīties, lai pievienotos AN kopsaimei (lielākais aplis), kuŗas atbalstu BATUN meklē. Viens aplis, nevis trīs, simbolizē labāk Baltijas valstu kopīgo likteni. Lietojot tikai vienu mazo apli rodas iespēja, ja vajadzīgs, simbolu nākotnē vispārināt. Piemēram, tas varētu pārstāvēt ikvienu apspiestu, kuŗam jāgriežas pie AN, lai tās novērstu netaisnības, kuŗas nodara kāda lielāka valsts, dominētāja tautība vai grupa. Trīs apļu simbolu var viegli un ātri uzzīmēt ikvienā protesta sanāksmē, pat lietot protesta izteikšanai aiz dzelzs aizkara, lai redzami izteiktu brīvības ilgas.

ROCESTRA

◉ Jāņu nakti tautieši aizdziedāja Siliņu lauku īpašumā. Gan šoreiz bija mazāks ligotāju pulks, toties daudz jaunatnes. Jāņatēvs un Jāņamāte (J. Kalniņš ar dzīvesbiedri) sagaidīja cieminus ar alu un sieru. Dziesmas, vainagi un darvas mucas liesmas tveicīgo vasaras nakti pārvērta jautrā ņirboņā. Siliņu ģimenei draudzes dāmu komitejā un valde pasniedza mazu atzinības balvu par ilgstošu labvēlību līgotājiem.

Montrealas latviešu skolas vecāko klašu audzēkņu koris mācību gada nobeiguma sarīkojumā: 1. rindā no kreisās — Jānis Steprāns, Roberts Kalniņš, Roberts Opolnieks, Edgars Bērzonis, Mārtiņš Ozoliņš, Baiba Dindzāne, Ingrida Deksne, Judīte Janitēna, Ruta Vītiņa, Ieva Lakata, Renāte Dindzāne, Anita Poriete, Baiba Audere, Vita Plūme un Kristīne Vikmane; 2. rindā — Ralfs Grīnbergs, Roberts Klaiše, Lauris Bitners, Paulis Ķipēns, Dzintars Miglons, Vincents Dindzāns (aizsegts), Uģis Bickis, Austra Brāzma, Anna Miglone, Silvija Poriete, Rita Ozola un Inese Godiņa; 3. rindā — Andrejs Vītols, Kārlis Miezis, Ināra Paliepa, Ilona Grīnberga, Rita Strautiņa, Alda Plūme, Ilze Lāce, Vija Opolniece, Līga Paliepa (aizsegta), Anna Sprince, Daina Lukstiņa un Maija Opolniece. Bez dažiem koŗa dalībniekiem uzņēmumā nav arī koŗa vadītāja K. Dekšņa. Foto: V. Skudra

Latvieši trimdas kaleidoskopā

★ Austrālijas ārlietu ministrijas jauno diplomātiskā dienesta darbinieku saimē uzņemta arī Ilze Svenne, kuŗa maijā Adelaides universitātē ieguva bakalaures gradu vēsturē.

★ Holandes sūtniecības ēkas Oslo, Norvēģijā, namzinis Arvīds Indrāns, kuŗš savā amatā nokalpojis jau 15 gadu, par veikto darbu savā 70. dzimšanas dienā, 31. maijā, saņēma karalienes piešķirto Oranje-Nassauas ordeņa sudraba goda medaļu. Godazīmi A. Indrānam pasniedza Holandes sūtnis Norvēģijā Dr. H. Levelts, kopā ar sūtniecības personālu piedaloties svinīgā pieņemšanā. Jubilārs citu dāvanu vidū saņēmis arī sudraba cigaresu kārbu ar to 4 sūtņu vārdiem, kuŗi viņa darbības laikā Oslo nomainījušies.

★ Upsalā rīkotajos Viduszviedrijas latviešu 17. bērnu svētkos kopā ar mazajiem pulcējās tuvu pie 400 dalībnieku. Bija dievkalpojums, bērnu priekšnesumi, dažādas novietnes ar balvām, rotaļas un nodarbības. Stokholmas latviešu jauniešu vieglās mūzikas kapella „Saules brāļi" svētku viesus gan uzjautrināja, gan idzinājā ar trokšņainu modernu mūziku ir latviešu, ir angļu valodā. Pēdējo uzstāšanās latviešu rīkotājiem likusi stingri pārdomāt, vai nākamgad bērnu svētku organizēšanu neveidot drusku latviskākās aprisēs.

★ Neseno protestu ietekmē par zviedru valdības uzspiesto divpadsmit gadu skolas obligāto mācību valstniecību latviešiem — Zviedrijas pavalstniekiem, zviedru valdības iestādes it kā tīši vēl uzsver, ka baltiešu izcelsmes Zviedrijas pavalstnieki ir reizē arī Pad. savienības pilsoņi. Visi baltieši, kas jūnijā kļuva Zviedrijas pilsoņi, saņēmuši pavalstniecības dokumentus ar zīmīti, ka tie reizē arī turpmāk vēl paliek padomju pilsoņi. Domā, ka ar šo žestu iestādes vēlas brīdināt eventuālos tēvzemes apmeklētājus, ka Zviedrijas pavalstniecība tos nepasargās no varbūtējām nepatikšanām padomijas territorijā.

★ Pēdējā Vācijas LCP sanāksmē pirms pārvēlēšanas rudenī, kas notika Bingenā, konstatēts, ka pag. darbības gadā Vācijas latviešu vadība daudz padarījusi. LCP priekšsēdis O. Mazarkevics **ziņojumā norādīja kādās sanāksmēs piedaliījies un ka meklēta sadarbība ar īgauņiem un lietuviešiem. LCK kartotēkā reģistrēti 10.707 latvieši. V. Janums un V. Lēmanis septembrī ASV apspriedīsies ar „Amerikas Balss" vadību nolūkā panākt latviešu raidījumu plašāku izkārtojumu.** V. Lēmanis uzņem filmas „Trimdas dzīves panorāma" II daļu, kuŗa būs arī uzņēmumi no Beļģijas un Anglijas latviešu dzīves. Paredzēts uzņemt arī televizijas filmu „Izkaisīti visā pasaulē, tomēr viena tauta." Drīzumā izsludinās konkursu Minsteres ģimnazijas izdaļošanai paredzētajiem mākslas darbiem. Rudenī Dr. J. Plaķā vadībā rīkos jaunatnes darbinieku kongresu.

LATVIEŠU ĀRSTA OPERĀCIJAS ATBALSOJAS ASV PRESĒ

Izplatītais amerikāņu nedēļas žurnāls „Time" savā 10. jūnija numurā medicīniskajā apskatā ziņo par neparastu operāciju, kuŗas metodi izveidojis ārsts Viktors Kalnbērzs Rīgas traumatoloģijas un ortopēdijas institūtā. Dr. Kalnbērzs speciālizējas pirkstu, īpaši ikšķa, pārstādīšanā, pie kam izmanto ne tikai pašа pacienta pirkstus, bet uzkrājis savā „bankā" speciāli preparētus un — 70° C iesaldētus mirušo pirkstus, kuŗus pārstādījis jau 5 pacientiem ar labiem rezultātiem.

Dr. Kalnbērzs vispirms iesaldēto pirkstu ievistot no pacienta vēdera atdalītā ādas sloknītē, kas abos galos vēl savienota ar pārējo ādu, tā apm. mēneša laikā atjaunojot asins cirkulāciju. Paejot kādi trīs mēneši, kamēr redzams, vai pacienta organisms svešo locekli „pieņem". Pēc tam Dr. Kalnbērzs savieno jauno pirkstu ar pacienta roku un tā uz 5—6 nedēļām tiek piestiprināta vēderam, atsvabinot roku tikai pēc tam, kad pirksts īsti pieaudzis.

Žurnālā izstāstīta neparastā garās operācijas tehnika, piebilstot, ka amerikāņu chirurgi visumā skeptiski pret šādiem paņēmieniem, daži pat tos izsmejot.

Tā kā pirkstu nervi pārāk sīki un jūtīgi, lai tos paturētu dzīvus, jaunais locekļis kustināms vienīgi no plaukstas kauliņiem, tas ir stīvs un nejūtīgs. Tomēr ikšķa kas abos galos vēl savienota ar pārējo ādu, tā apm. mēneša laikā atjaunojot asins cirkulāciju. Paejot kādi trīs mēneši, kamēr redzams, vai pacienta organisms svešo locekli „pieņem". Pēc tam Dr. Kalnbērzs savieno jauno pirkstu ar pacienta roku un tā uz 5—6 nedēļām tiek piestiprināta vēderam, atsvabinot roku tikai pēc tam, kad pirksts īsti pieaudzis.

Žurnālā izstāstīta neparastā garās operācijas tehnika, piebilstot, ka amerikāņu chirurgi visumā skeptiski pret šādiem paņēmieniem, daži pat tos izsmejot.

Tā kā pirkstu nervi pārāk sīki un jūtīgi, lai tos paturētu dzīvus, jaunais locekļis kustināms vienīgi no plaukstas kauliņiem, tas ir stīvs un nejūtīgs. Tomēr ikšķa kas abos galos vēl savienota ar pārējo ādu, tā apm. mēneša laikā atjaunojot asins cirkulāciju. Paejot kādi trīs mēneši, kamēr

SAVIENOTAJĀS VALSTIS

BAFALO

◉ Aina Paozola beigusi Bafalo skolotāju kolledžu un 5. jūnijā ieguva pirmo gradu, bet nolēmusi kolledžā palikt izglītības turpināšanai. Viņa čakli darbojas arī draudzes dāmu komitejā, kuŗas priekšniece ir viņas māte Erna Paozola. Jāatzīmē, ka Aina Paozoloa ir arī ilggadēja draudzes ērģelniece. —ms

GAŖEZERS

◉ Gaŗezera kopības padomes sēde notiks 2. jūlijā. Tajā apspriedīs nometnes izveidošanas plānu, vidusskolas kopmītnes celšanu un citus jautājumus. Nometnes architekts G. Gruzdiņš izstrādājis vidusskolas kopmītnes metus. Zemes rakšanas un cementdarbus paredzēts nodot uzņēmējiem, no kuŗiem jau saņemti darbu aprēķini un izmaksa.

3. jūlijā plkst. 11 Gaŗezerā notiks dievkalpojums, kuŗu vadīs Klīvlendas M. Lutera draudzes māc. K. Briedis. Vasaras vidusskolas skolēni un bērnu nometnes pirmā posma dalībnieki nometnē ieradīsies 3. jūlijā; vidusskolas mācību sākums 4. jūlijā plkst. 9 no rīta.

Lai nokļūtu Gaŗezera nometnē, jābrauc pa 131. ceļu līdz Three Rivers pilsētai, kas pallek ceļa austrumu pusē, bet uz vakariem nogriežas Hoffmann Road, pa kuŗu jābrauc apmēram 7 jūdzes, tad ceļa dakšā jānogriežas pa kreisi — pa Lucas Road un pēc nepilnas jūdzes ir grantēts ceļš, kas pa kreisi iegriežas nometnē! Tuvākā autobusa piestātne ir Three Rivers pilsētā, no kurienes taksometri uz nometni aizved par 2 dol. Nometnes uzrauga tālruņa numurs ir: 244—5943.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSAJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Woodbine: Atsevišķs 4 istabu bungalovs ar izbūvētām 2 istabām pagrabā. 2 vannas istabas, dubultgarāža. Kopīgā cena $16.900. Iemaksa $3.000.

Eglinton — Avenue Rd.: Atsevišķa 6 istabu dubultkieģeļu māja. Moderna apkure, garāža. Kopīgā cena $19.500.

Avenue Rd. — Lawrence: Atsevišķs 5 istabu bungalovs ar izbūvētu pagrabu. Divas vannas istabas, ūdens - eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Kopīgā cena $22.500.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

CENTRĀLAMERIKA ŠODIEN

VAIRONIS BĒRZIŅŠ STĀSTA PAR SAVU CEĻOJUMU

Vaironis Bērziņš ir viens no latviešiem, kas ilgi nevar palikt vienā vietā; viņam vienmēr jādodas pasaulē meklēt piedzīvojumus. Tikko viņš atgriezās no divu gadu ilgā pasaules apceļojuma, viņam jau bija izstrādāts plāns nākošajam ceļojumam — šoreiz uz dienvidiem resp. Centrālamerikas valstīnām.

V. Bērziņš ir tipisks pasaules apceļotājs, kas katru savu ceļojumu izplāno sīkās detaļās. Un vienmēr viņa ceļa somās ir filmkamera, pāris fotoaparātu un medicīniskie piederumi. Kādreiz viņš apbruņojas arī ar pistoli (pašaizsardzībai), medību bisi un asiem džungļu nažiem.

„Visi šie rīki ļoti noderīgi, dodoties uz mazcivilizētiem apgabaliem Centrālamerikā," izsakās Vaironis Bērziņš, iesākot stāstu par neseno 3000 jūdžu ceļojumu uz Panamas pilsētu.

Tukšojot tasi espresso Ņujorkas Times skvērā, viņš turpina: „Šis bija viens no raibākajiem ceļojumiem — līdz šim. Tikko biju ieradies Meksikas pilsētā, mani apzaga. Domājams, vietējie bija uzlauzuši manu automašīnu un piesavinājušies Ņujorkā pirkto Leikas kameru, kuras vērtība varēja būt ap 300 dolaru. Bet zagļi kaut kādā veidā nebija uzgājuši otru fotokameru, arī filmaparāts bija uzglabājies noliktajā vietā. Ar mazliet vieglāku bagāžu un naudas maku devos tālāk, sasniedzot izdaudzināto tūristu paradīzi Akapulko. Bija vērts uzkavēties še pāris dienu, baudot dabas skaistumu un dažāda veida izpriecas, kas galvenokārt domātas amerikāņu tūristiem. Dzīve Akapulko ir samērā dārga, bet tomēr iespējams atrast arī lētākas viesnīcas un restorānus. Bet mans nolūks nebija šajā luksa pilsētiņā „turēt līdz" turīgajiem amerikāņu un kanadiešu tūristiem. Tādēļ pāris dienās atstāju šo atpūtas un izpriecu vietu, lai dotos tālāk uz Gvatemalu.

Ceļojumam pa Centrālameriku izvēlējos populāro Inter-American lieceļu," turpina V. Bērziņš. „Vietām šis ceļš asfaltēts, bet netālu no Panamas iebraucu īstā akmeņu jūrā. Gludais lielceļš pārvērtās par izskalotu un grumbuļainu lauku ceļu, kas vietām bija šaurs kā žīda bode. Kaut mašīna bieži apstājās ceļa vidū, tuvumā gadījās vietējie iedzīvotāji, kas par nedaudz centiem bija ar mieru to iestumt, kamēr motors sāk darboties. Par Gvatemalu jāsaka, ka tā fascinē ar savu iedzīvotāju sastāvu un neparasti primitīvo dabu. Džungļu apkārtni, īpaši ziemeļu daļā, jo veikli izmanto nemiernieki, kas cīnās pret Gvatemalas valdību. Stāvoklis ir līdzīgs tam, kāds bija Kubā, kad Kastro ar saviem nemiernieku uzsāka t. s. kluso revolūciju. Pagaidām Gvatemalas nemiernieku mazs iespaids valdības politikā, arī iedzīvotāji par tiem izrāda mazu interesi, tomēr ar laiku situācija var mainīties, ja nemiernieki saņems lielāku atbalstu no Kubas vai pārējām komūnistu ietekmētām valstīm. Manā laikā nemiernieku aktivitāte bija visjūtamākā. Gvatemalas radiostacijas ziņoja par mežabrāļu izrīcībām pilsētu pierobežā. Pagaidām viņu taktika ir uzbrukt transportmašīnām un tās aplaupīt, parasti nakts laikā."

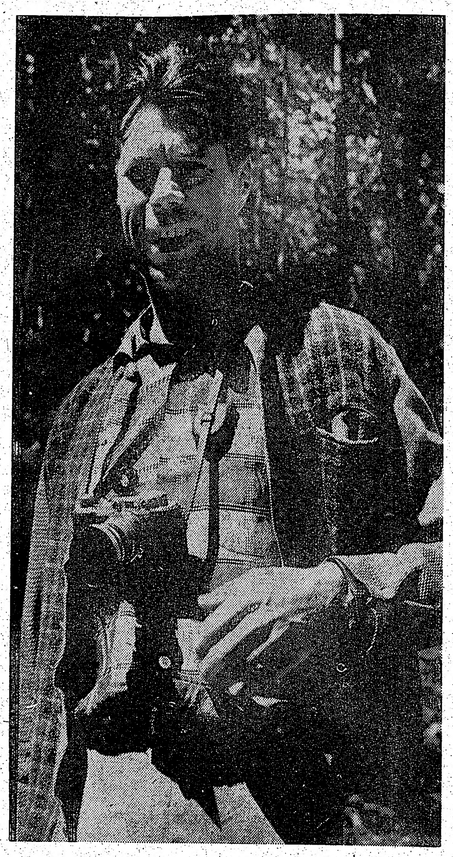

Vaironis Bērziņš ceļojuma „apbruņojumā". Foto: A. Kalniņš

V. Bērziņš, stāstot par Gvatemalu, vēl piebilst: „Gvatemalā zagļi apciemoja mani otrreiz. Arī technika bija lietota tā pati — uzlauzta mašīna un izvandīta visa iekšiene. Zagļi bija uzlauzuši arī noslēgto cimdu nodalījumu, kurā glabājās viens no maniem mazvērtīgākajiem fotoaparātiem. Protams, tas bija jau gabalā, kad atgriezos pie savas akmeņiem apdauzītās automašīnas. Šī man bija pēdējā mācība: nekā vērtīga neatstāt mašīnā. Pēc šī „uzbrukuma" ar vislielāko modrību devos tālākā ceļā, šoreiz uz Sansalvadoru, Hondūru un Nikaragvu. Salvadora ir viena no mazākajām Centrālamerikas valstīnām, kuru sākumā apdzīvoja pipilu indiāņi: līgus gadus tā atradās spāniešu rokās, bet 1839. gadā Salvadora ieguva patstāvību. Cik izdevās noskaidrot, šo mazo valstiņu apdzīvo ap 2.500.000 iedzīvotāju, kaut tās platība nepārsniedz 8.000 kvadrātjūdžu. Ceļotājam Salvadora paver brīnišķīgus skatus uz ezeriem, atdzisušiem vulkāniem un kafijas krūmiem. Te gan jāpiebilst, ka Santa Ana un San Miguēla vulkāni šad un tad vēl sāk kūpēt no liela karstuma. Vietējie sarunājas savā starpā spāņu valodā, bet daudzi jau paguvuši iemācities arī angliski, lai varētu tirgoties ar tūristiem."

Kad Salvadora bijusi apskatīta, ceļotājs devies tālāk uz „banānu valsti" Hondūru, kas ir otra lielākā Centrālamerikas valstu kopībā.

„Kaut šī zeme joprojām neatklāta, amerikāņu ietekme manāma uz katra soļa," izsakās V. Bērziņš. „To norāda jau apstākļi, ka amerikāņiem pieder visas lielākās plantācijas. Oficiālo naudas kursu nosaka lempīra, bet gandrīz vai katrs tirgotājs pazīst amerikāņu dolaru. Tomēr tūristi šajā valstī tikpat reti sastopami kā indiāņi Ontario provincē. Bet valdība ar laiku cer nodibināt īpašu tūristu biroju, lai palīdzētu vismaz tiem, kas ar grūtībām nokļuvuši līdz šai valstij."

Vaironis Bērziņš pavadījis vienu nedēļu arī Nikaragvā, apskatot tās vēsturiskos pieminekļus, mūzejus, katedrāles un nacionālos parkus. Protams, viņš pavadījis dažas dienas Nikaragvas galvaspilsētā Managvā, kas pilnīgi atjaunota pēc 1931. gada zemestrīces. Pēc ceļotāja domām visiespaidīgākā celtne Managvā ir prezidenta pils, kas atrodas kalnā un redzama jau no liela attāluma.

„Jūtamu pārmaiņu ceļojumā ienesa Kostarika ar savu pustropisko klimatu un neparasti krāšņo dabu," turpina pasaules apceļotājs, iesākot stāstu par šo savdabīgo valsti. „Pats vārds jau norāda, ka šī zeme bagāta dažādiem tropiskiem augiem un izrakteņiem. Vēstures grāmatās var atrast atzīmi, ka indiāņi rotājušies ar zeltu, bet fakts gan tas, ka zelts nekad nav atrasts lielos daudzumos. Šķiet, lielais vairums iedzīvotāju nodarbojas ar lauksaimniecību un sīktirdzniecību. Par spīti dabas untumiem — lietum un sutīgai tveicei — iedzīvotāji liekas apmierināti ar pašreizējo dzīves standartu. Kostariku tagad uzskata par demokratisku un progresīvu valsti. Tās klimats, vismaz manas viesošanās laikā, bija karsts un grūti panesams, bet vietējiem tas nesagādā nekādu problēmu. Kāds no tūristu institūta darbiniekiem mani vēlāk pamācīja, ka še jāviesojas laikā, kad ir sausā sezona, kas ilgst no decembra līdz maija sākumam. Par nožēlu, padoms nāca par vēlu, jo biju jau pamatīgi izsvīdis un zaudējis vismaz pieci mārciņas svara."

V. Bērziņš par ceļojuma pēdējo posmu bija izraudzījis Panamu, tā nokļūstot līdz slavenajai Panamas pilsētai. Par iespaidiem viņš pastāsta: „Būtu devies vēl tālāk, bet zemesceļš izbeidzās. Tā atlika vienīgi apskatīt pilsētu un iepazities ar tās iedzīvotājiem. Pilsēta saista ceļotāja uzmanību ar lielo kuģu pieplūdumu un brīvtirdzniecību. Cenas ļoti zemas. Jau labu fotoaparātu še varēju iegādāties par 30—40 dolariem, kas Kanadā maksātu vismaz ap 80 dolaru. Arī rotu un rokdarbu izstrādājumi ir pārpilnībā. Pastaigājoties pa pilsētu, novēroju, ka tirgošanās notiek gandrīz uz katra lielas stūra. Tiešām, dzīva un dinamiska pilsēta, kuras ritms pulsē dienu un nakti. Šī ir arī pilsētiņa, kas nepazīst atpūtas. Par to liecina virkne ekzotisku naktsklubiņu, kas atvērti līdz agrai rīta stundai. Neskaitot Hongkongu, Panama ir otra labākā vieta pasaulē, kur jūrnieki par savu mēneša algu var pamatīgi izpriecāties un atlicināt naudu pat tādiem luksa piederumiem, kā radioaparātiem, televizijai un japāņu fotokamerām. Visumā labāku dzīvi grūti iedomāties. Bet — kas ir labāka dzīve, tas dažam liksies jau tīri relatīvs jautājums."

Sarunas beigās ceļotājam ieskatījos: „Un kas notika ar jūsu automašīnu?" Uz to V. Bērziņš skumīgi atbild: „Mašīna bija pārāk sasista. Labi, ka vēl paguvu to pārdot kādā Gvatemalas ciemā pirms došanās atpakaļ uz Ameriku. Ciema ļaudis pat uzslavēja manu apdrāzto dzelzs kunemeju."

Aleksandrs Kalniņš

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

24. jūlijā — pl. 9 rītā bērnu svētki Sidrabenē.

6 augustā — pl. 12 dienā DV Toronto nod. meistarsacīkstes šaušanā mednieku īpašumā Bērzainē.

20. augustā — DV Kanadā šaušanas meistarsacīkstēs Bērzainē.

24. septembrī — Ņujorkas koklētāju un dziesmu ansambļa koncerts DV Toronto nod. sarīkojums. Parkdale Collegiate — Jameson Ave.

1. oktobrī — Daugavas Vanagu sarīkojums „Zelta dukāts Latvijai".

23. oktobrī — pl. 5 pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcā komp. Valdemāra Ozoliņa garīgs koncerts ar solisti Emmu Reinvaldi. Autors pie ērģelēm.

NIAGARA

16. un 17. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „LATVIAN LITERATURE?"

Tāda izskatīsies pasaules izstādes tūristu soma, — rāda Šarlote Krelšmane. Foto: A. Kalniņš

VECTĒVS

SIRREĀLISTISKS FEĻETONS

ir manas asinis, un tās turpinās dzīvot, kad manis še sen vairs nebūs," vectēvi priecājās.

Bet Klāvs Kalniņš zināja gluži labi, ka viņa dzimtas vārds būs izdzēsts no visiem sarakstiem, kad viņa paša vairs nebūs, jo Kalniņu ļoti viegli pēcnācēji pārvērtis par Kollinu, un Klāvs būs tikai beigts klauns, kas kā nelga cerējis uz mūžīgu dzīvošanu savos pēcnācējos.

Lai atkautos no nelāgajām domām, Klāvs savās mīkstajās rīta kurpēs izšļūca virtuvē, kur bija noglabāta tumša stikla pudele ar noskrūvējamu korķi. Viņš ielēja lielāku mēru un atgriezās dzīvojamā istabā. Zvilņa palietotās atsperes žēli ievaidējās zem skeptiskā vectēva svara. Likās, ka viņš būtu uzrēdies uz klavierēm, kādas dēls ar vedeklu jau sen taisījās pirkt viņa mazbērniem, lai būtu ko plinkstināt, ja mājā vakaros iestātos kāds klusāks brītiņš.

Klāvs iegrozījās zvilnī ērtāk un ieņēma no glāzes krietnu malku. Kaklā drusku padedzināja, bet rūgtais kumoss, kas tajā visu laiku turējās, zemāk nenoslīdēja. To vajadzēja dabūt pavisam lejā. Viņš ieņēma vēl vienu malku, tad vēl vienu. Paturējis tukšo glāzi brīdi uz ceļgala, Klāvs pakārtoja tautiskos spilvenus un atlaidās pusguļus. Galvā bija ielīdis kāds tārps, kas izgraužis visas domas. Ja glāze tukša, galvai vajadzēja būt pilnai. Agrāk tā bija. Nu viss bija tukšs kā pati dzīve, kuru viņš izniekojis bēgulības gados un vēlāk pa dažādām darba vietām, veicot nepatikamus darbus. Visur viņš bija centies noslinkot, kā vien varēdams, par spīti viņa vārds melnā ielogumā ar krustu virsū. Cilvēki tam pavirši pārskries ar skatieniem pāri un pēc pāris dienām, kopā ar kartupeļu mizām un olu čaumalām, laikrakstu iesviedīs atkritumu tvertnē. Agrāk viņš par to nebija domājis, dzimtenē nepavisam. Tur katrs darīja savu darbu, katram bija savs uzdevums, ar ko piepildīt dzīvi, kādēļ drūmām domām galvā nebija vietas. Še bija citādi. Pat jauni cilvēki gāja darbā sakostiem zobiem un skaitīja tālos gadus līdz pensijas izkalpošanai, kad cerēja nomest nepatikamo darba nastu un spožā saulē dikdienot pie zilajiem ūdeņiem ar makšķeri rokā.

Šie makšķernieki ilgi vis neskatījās zilajos ūdeņos un spožajā saulē. To Klāvs gluži labi saprata, vērojot darba stundās publiku ielu dzelzceļos un autobusos. Veco pensionāru tur tikpat kā nebija, bet uz solīem omulīgi tērzēja tikai viņu atraitnes, baudot mierīgu dzīves atvasaru un tērējot laulības dzīvē iekrātos līdzekļus vai sava nelaika laulātā draugu dzīvības apdrošinājumu. Varbūt viņi bija savā mūžā pārstrādājušies, vai kā citādi se vi sabeiguši un tā ātrāk atvadījušies no dzīves? Kas to lai zina?

Klāvs Kalniņš, to apzinoties, pārlieku dzīvē neplēsās, bet atstāja prieku dzīties pēc mantas dēlam ar vedeklu, kas abi strādāja fabrikā, bet mazbērni gāja skolā. Viņu godināja jau par vectēvu, bet pašam likās, ka nu tikai vajadzētu sākt dzīvot. Vectēvs! Klāvs nekādi nevarēja samierināties ar šo godu. Tas jau izklausījās, it kā viņam no dzīves drīz būtu jāatvadās. Bet mazbērni, puika ar meiteni, tā viņu sauca un apķērās ap kaklu, ja pamanīja vectēva kabatā kādu dolaru. Tie nebaidījās viņu noskūpstīt pat uz asā vaiga, ja ievajadzējās naudas kino biļetei vai kam citam. Šādās reizēs viņi gluži labi saprata arī tēva valodu. Klāvs Kalniņš ļoti labi zināja par naudu pirktās mīlestības vērtību. Tikko mazbērniem nauda bija rokā, tie aizspurdza kā zvirbuļi katrs uz savu pusi, čivinādami svešā mēlē.

Cik daudzreiz Klāvam bija strīdi ar citiem, gados jaunākiem un vecākiem vectēviem, kas stāstīja par savu mazbērnu mīlestību un uzskatīja tos par sava mūža turpinātājiem. „Viņiem taču ir gluži vienalga, kā to atbrīvo no grēcīgās miesas.

Klāvs paklausija un piecēlās. Viņam drusku reiba galva. „Vai tu mani tepat nobeigsi?" viņš gribēja jautāt, bet balsij nebija skaņas. Varbūt nāve bija savu paveikusi un viņš jau miris? Klāvs ieknieba sev sānā. Nesāpēja. Viņš gāja.

Eglīte, kuru viņš bija iestādījis pagājušā vasarā mājas lieveņa priekšā, izaugusi liela. Galotne sniedzās jau līdz jumtam. Dārzā kāds vecis ar lāpstu kaut ko raka. Vai tas būtu viņš pats —Klāvs Kalniņš? Stāvs un seja likās ļoti pazīstama. Nē, nācējs bija krietni vecāks un arī sirmāks. Pēc katra lāpstas dūriena viņš atstiepa stīvo augumu un smagi ievilka elpu.

„Labdien!" Klāvs sveicināja, bet vecais sveicienu neatņēma. Varbūt viņš bija arī kurls?

Kāda vecāka sieviete parādījās namdurvīs, pa kurām Klāvs tikko bija iznācis. Kosmētiskie līdzekļi nespēja apsegt apvītušo seju. Zaļi iekrāsotie acu plakstiņi meta tumšas ēnas, kas sejai piedeva mazliet asu izteiksmi. Rokā kvēloja cigarete. Ar ievingrinātu pirksta piesitienu dāma nobirdināja pelnus un iesprauda cigareti krāsotajās lūpās. Viņa kaut ko racējam uzsauca, bet svešās skaņas tik ātri izbira, ka Klāvs tās nesaprata. Liekas, arī vecais netika gudrs, ko dāma vēlējās, jo turpināja savu darbošanos ar lāpstu.

„Hallo!" Klāvs pastipri teica, ņa sveicienu neatņēma. Klāvs nepavērsies pret dāmu, bet arī viveikli samiņājās. Pa dārza vārtiņiem ieskrēja divas meitenes bikšēs, ar grāmatu klēpjiem uz vēdera. Viņas iesvieda grāmatas zālē un nozuda mājā. Drīz viņām sekoja arī kāds pusaudzis šaurās biksēs, kurās iežņaugtas garas, tievas kājas, atgādinot savādu putnu ar izpūrušu galvu. Tā nekādi neturējās līdzsvarā ar kājām, un likās, ka kuru katru brīdi putns apgāzisies, vai vējš to aiz matiem pacels gaisā.

Visi bija nozuduši. Tikai vecais vēl turpināja rakņāšanos pa dārzu. Klāvs kļuva drošāks. „Dievs palīdz!" viņš mēģināja uzsākt sarunu. Racējs sveicienu šoreiz atņēma. Nē, viņš gluži kurls nebija, varbūt tikai ar vājinātu dzirdi.

„Paldies par dievpalīgu," racējs teica un raudzījās Klāvā kā parādībā. „Vai tad še vēl dzīvo kāds latvietis?" viņš izbrīnījies jautāja, tad turpināja: „Kur tie gadi, ka neesmu neviena latvieša vairs saticis... Laikam jau kāds iebraucējs būsit?"

„Jā, iebraucējs pats savā mājā," Klāvs gribēja atbildēt, bet vārdus norija. Viņš sniedza roku un nosauca savu vārdu: „Kalniņš, Klāvs Kalniņš."

(Nobeigums 8. lpp.)

PŪCESSPIEGELIS

VAI TAD TĀ NAV?

Kollēga Periskops Amerikas GD laikraksta 1. jūnija numurā savā rubrikā „Dienas atspīdumi" pastāsta šādu gadījumu:

Neparastu „nopratināšanu" Berkelejā pie Sanfrancisko piedzīvoja rakstnieks Jānis Klīdzējs, kad Zinaīdas Lazdas piemiņas fonda Ziemeļkalifornijas nodaļas rīkotajā literārajā vakarā viņu izvaicājusi Ilona Staprāne. Starp citu rakstniekam prasītas atbildes uz tādiem jautājumiem, kā: „Kāpēc latvieši nīst žīdus un nēģerus?", „Kāpēc trimdas latviešu lielākais vairums atzīst diktātūru?", „Kāpēc latvieši tik kāri uz mantu?", „Kāpēc latvieši uzskata sevi par pārāku tautu?", „Vai tiesa, ka latvieši savu mazvērtības kompleksu sedz ar lepnām mājām, tāpat kā nēģeri ar kadiljakiem?" u.t.t.

Šos Ilonas Staprānes jautājumus Periskops komentē šādi: „Citiem vārdiem, jautātāja mēģina noskaidrot to, kas ir, jautājumā apgalvojot pašas izdomājumus. Vai pie patiesības jebkad var tikt, vispirms uzmanot sev maisu galvā un tad mēģinot to uzmaukt arī citiem?"

Kālab tūdaļ jārunā par maisa uzmaukšanu galvā sev un citiem? Un kādēļ Periskops Ilonas Staprānes jautājumus uzskata par „izdomājumu apgalvojumiem"? Vai tad jautājumi patiešām tik nepamatoti? Manuprāt, Ilonas Staprānes jautājumi ir ļoti pamatoti, ja domājam par trimdas latviešu vairumu, kādēļ būtu patiešām interesanti, ja kāds mēģinātu uz viņas jautājumiem dot nopietnas atbildes, lai izskaidrotu savdabīgās parādības mūsu trimdas saimē. Bet bieži vien ir tā, ka no patiesības izvairās, tāpat kā daudzi nemīl ieskatīties spogulī, lai neredzētu sevi patiesajā atveidā... Lajs

Lotus
792 (P
FLORIST • GIFT SHOP • 802 BATHURST STREET • TORONTO • PHONE 588-8881
• PUĶES • LATVIEŠU GRĀMATAS • SKA
DZINTARS • KRISTALLS • PORCELĀNS
KANADAS UN ASV LATVIEŠU DAIĻAN
IZSTRĀDĀJUMI
TAUTIESI NO KANADAS VAI CITĀM ZEM
kas ciemojaties vai iegriežaties TORONTO
— dāvanas un suvenīrus vislabāk iepirkties
LOTUS SALONĀ
Ināra un A

FABRIKAS IZPĀRDOŠANA! Sestdienās
nijā un 2. jūlijā. LIELA
uz bērnu apģērbiem — kleitām un blūzēm, ki
nām. PETITE ORIGINALS Ltd. 20. Maud St. 5
2-B (divi bioki rietumos no Spadainas — star
Adelaide). Brīva parkošana.

AUSTRA ŠM
DĀMU FRIZIERSALON
737 Bloor St., W., pie Grace, Toront

ELZA PĒRKO
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veido
līgvilņi. Ik dienas.
DEBORAH—ANN'S Beauty Salo
1 A Browning Ave., HO 8—5198, Tor

A. EGLITIS — T. V RE
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, te

AG KOTAS
A. GU
ZELT K
Darbnīcā — t
25 Moccas
Don Mil

Toronto Window MFC C
165 CENTRE ST. E., RICHMOND
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija lo
Izdara dažādus logu pārbūvju da
LABS DARBS. MĒ
Nesaistošai informācijai svanī
Edvardam vai Aldonai S P R
darbā 889-1471, mājās BA 5

ZIGFRIDS ART POTTE
ZIGFRIDS JURŠE
KERAMIKAS DARBNICA - S
1425A BLOOR ST., W., TORONTO.
viena tramvaja pietura rietumos no L
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAM
LIETISKAS MĀKSLAS ZSTRADA
• Turpat dabūjami BILZU LOGA

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTARS
Tel. EM 6—5948
Suite 545
17 Queen Street E.,
Toronto 1, Ontario.

Izdaru visāda veida
APMETUMU DARBUS
Iekšpusē un ārpusē.
Lieku grīdu plates (tiles).
Darbs garantēts.
BRUNO LIELBĀRDIS
769—8280

ALFRED
REA
2900 D
tel. 769—1

Vai esa
a b o n

MĒS IESPIEŽA
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELOGUM
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJ
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LA
VĒSTULU VEIDLAPAS,
GRĀMATAS, ŽURNĀLU
Laba darbs. — Mērenas ce
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4,
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

...ASI SAVUS ĪPAŠUMUS

...rence: Atsevišķs 5 istabu bunga-...rabu. Divas vannas istabas, ūdens ...āts iebraucamais ceļš un garāža.

...IEKIEM UZ 6 GADIEM UZ ...IZVĒLE VISA PILSĒTA.

...VS

...NS ir gluži vienalga, kā to atbrīvo no grēcīgās miesas.

...āās Klāvs paklausīja un piecēlās. ...irs Viņam drusku reiba galva. „Vai tu mani tepat nobeigsi?" viņš gri...uži bēja jautāt, bet balsij nebija ska...pūš nas. Varbūt nāve bija savu pavei...m, kusi un viņš jau miris? Klāvs ...jo iekšieba sev sānā. Nesāpēja. ...ār Viņš gāja.

...pūš Eglīte, kuru viņš bija iestādī...īga jis pagājušā vasarā mājas lieve...sa- na priekšā, izaugusi liela. Galot...ne sniedzās jau līdz jumtam. ...lo- Dārzā kāds vecis ar lāpstu kaut ...ri- ko raka. Vai tas būtu viņš pats ...bi —Klāvs Kalniņš? Stāvs un seja ...ele likās ļoti pazīstama. Nē, nācējs ...ie- bija krietni vecāks un arī sir...zās māks. Pēc katra lāpstas dūriena ...to- viņš atstiepa stīvo augumu un ...em smagi ievilka elpu.

...ās, „Labdien!" Klāvs sveicināja, ...ie- bet vecais sveicienu neatņēma. ...au Varbūt viņš bija arī kurls?

...ēr- Kāda vecāka sieviete parādī...ja jās namdurvīs, pa kurām Klāvs ...lu- tikko bija iznācis. Kosmētiskie ...ak līdzekļi nespēja apsegt apvītušo ...ēj- seju. Zaļi iekrāsotie acu plakstī...al- pi meta tumšas ēnas, kas sejai ...ja, piedeva mazliet asu izteiksmi. ...vi- Rokā kvēloja cigarete. Ar ievin...šī grinātu pirksta piesitienu dāma ...vi nobirdināja pelnus un iesprauda ...mu cigareti krāsotajās lūpās. Viņa ...jis kaut ko racējam uzsauca, bet ...la, svešās skaņas tik ātri izbira, ka ...bil- Klāvs tās nesaprata. Liekas, arī ...al- vecais netika gudrs, ko dāma vē...tas lējās, jo turpināja savu darbo...ze šanos ar lāpstu.

...bil „Hallo!" Klāvs pastipri teica, ...ija na sveicienu neatņēma. Klāvs ne...iņš pavērsies pret dāmu, bet arī vi...un veikli samīnājās. Pa dārza vārti...m, niem ieskrēja divas meitenes bik...Vi- sēs, ar grāmatu klēpjiem uz vē...ot, dera. Viņas iesvieda grāmatas ...vi- zālē un nozuda mājā. Drīz viņām ...ti- sekoja arī kāds pusaudzis šau...ga- rās biksēs, kurās iežņaugtas ga...ēc- ras, tievas kājas, atgādinot savā...un du putnu ar izpūrušu galvu. Tā ...ba nekādi neturējās līdzsvarā ar kā...jām, un likās, ka kuru katru brī...ad- di putns apgāzīsies, vai vējš to ...un aiz matiem pacels gaisā.

...pa- Visi bija nozuduši. Tikai vecais ...tis. vēl turpināja rakņāšanos pa dār...ris, zu. Klāvs kļuva drošāks. „Dievs ...to palidz!" viņš mēģināja uzsākt ...un sarunu. Racējs sveicienu šoreiz ...ru- bija, varbūt tikai ar vājinātu dzir...di.

...ies „Paldies par dievpalīgu," ra...cējs teica un raudzījās Klāvā kā ...as parādībā. „Vai tad še vēl dzīvo ...bi- kāds latvietis?" viņš izbrīnījies ...cā- jautāja, tad turpināja: „Kur tie ...te gadi, ka neesmu neviena latvieša ...et, vairs saticis... Laikam jau kāds ...usi iebraucējs būsit?"

...ie- „Jā, iebraucējs pats savā mē...is- jā," Klāvs gribēja atbildēt, bet ...iz- vārdus norija. Viņš sniedza ro...ci- ku un nosauca savu vārdu: „Kal...er- niņš, Klāvs Kalniņš."

...am (Nobeigums 8. lpp.)

...PIEGELIS

...AD TA NAV?

...as „Citiem vārdiem, jautātāja mē...kā ģina noskaidrot to, kas ir, jautā...ni" jumā apgalvojot pašas izdomā...jumus. Vai pie patiesības jeb...u- kad var tikt, vispirms uzmau...pie- cot sev maisu galvā un tad mē...jis, ģinot to uzmaukt arī citiem?"

...as Kālab tūdaļ jārunā par maisa ...ta- uzmaukšanu galvā sev un ci...vi- tiem? Un kādēļ Periskops Ilo...ne, nas Staprānes jautājumus uzska...tas ta par „izdomājumu apgalvoju...am, miem"? Vai tad jautājumi pa...un tiešām tik nepamatoti? Manu...lat- prāt, Ilonas Staprānes jautāju...lik- mi ir ļoti pamatoti, ja domājam ...ka- par trimdas latviešu vairumu, ...ieš kādēļ būtu patiešām interesanti, ...," ja kāds mēģinātu uz viņas jau...vu tājumiem dot nopietnas atbildes, ...ar lai izskaidrotu savdabīgās parā...eri dības mūsu trimdas saimē. Bet ...ju- bieži vien ir tā, ka no patiesības ...di- izvairās, tāpat kā daudzi nemīl ...sevi patiesajā atveidā... **Lajs**

Lotus

792 BATHURST ST. (pie Bloor St.)
LE 3-3884

FLORIST • GIFT SHOP • 802 BATHURST STREET • TORONTO • PHONE 535-8821

✪ PUĶES ✪ LATVIEŠU GRĀMATAS ✪ SKAŅU PLATES ✪
DZINTARS ✪ KRISTALLS ✪ PORCELĀNS ✪ KERAMIKA
KANADAS UN ASV LATVIEŠU DAILAMATNIEKU IZSTRĀDĀJUMI

TAUTIEŠI NO KANADAS VAI CITĀM ZEMĒM, kas ciemojaties vai iegriežaties TORONTO — dāvanas un suvenīrus vislabāk iepirkties LOTUS SALONĀ

Ināra un Arvīds Tirums

FABRIKAS IZPĀRDOŠANA! Sestdienās — 18. jūnijā, 25. jūnijā un 2. jūlijā. LIELA IETAUPĪŠANA uz bērnu apģērbiem — kleitām un blūzēm, kā arī kleitu drānām. PETITE ORIGINALS Ltd. 20. Maud St. 5. stāvā, Toronto 2-B (divi bioki rietumos no Spadainas — starp Richmond un Adelaide). Brīva parkošana.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

ELZA PĒRKONE
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH—ANN'S Beauty Salon
1 A Browning Ave., HO 8—5198, Toronto.

A. EGLITIS — T.V RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

AG ROTAS
A. GUGĀNS
ZELTKALIS
Darbnīcā — tel. 444—4033
25 Moccasin Trail, Don Mills, Ont.

Toronto Window MFC Co. Ltd
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbāvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
Edvardam vai Aldonai SPROĢIS
darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.

ZIGFRĪDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
✪ Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI. ✪

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tel. EM 6—5946
Suite 545
17 Queen Street E., Toronto 1, Ontario.

ALFREDS STIKUTS
REALTOR
2989 Dufferin Street
tel. 789—1535, Toronto 19

Izdaru visāda veida APMETUMU DARBUS
iekšpusē un ārpusē.
Lieku grīdu plates (tīles).
Darbs garantēts.
BRUNO LIELBĀRDIS
769—8280

Vai esat nokārtojuši abonementu?

MĒS IESPIEŽAM
✪ LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTĪTES
✪ VIZĪTKARTES
✪ DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
✪ KONCERTU PROGRAMMAS
✪ SARĪKOJUMU BIĻETES
✪ PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
✪ VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKŠŅES
✪ GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
Laiks darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
LATVIJA - AMERIKA
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Skaidiena

Ir parasts, ka mazākos centros ievērojamu mākslinieku viesošanās laikā atsaucīgie tautieši nežēlo pūļu, lai viesus pienācīgi uzņemtu. Ka šādos gadījumos netrūkst īstas sajūsmas, liecina šādi teikumi, kas dzirdēti komponistam Jānim Mediņam un dziedonei Ludmillai Sepei-Ēšei viesojoties Kanadā:

„Vai jūs, komponista kungs, atceraties, ka reiz Vircburgas cauri braucēju nometnē kopīgi pārgulējām viesu istabā?" tā jautājis kāds sajūsminātēs tautietis.

Pie vakariņu galda kāda rosīga dāma, priekā saplaukšķinājusi rokas, iesaucās: „Mums te ir viens, kas prot akordeonu spēlēt. Varbūt cienītā Ludmilla Sepes kundze varētu ko uzdziedāt?"

Jāņa Mediņa gara mozumu un atjautību Kanadas apciemojuma laikā raksturo pāris viņa anekdošu:

Reiz divi vīri nodomājuši ierasties operā ar pusstopu. Lai to pienācīgi izgaršotu, izvēlējušies trešo balkonu. Garderobē tiem vaicāts, vai operas glēzes nevajagot? „Nē, mēs tāpat no pudeles," skanējusi atbilde.

Reiz, uz dziesmu svētkiem braucot, vilciens apstājies un laba daļa pasažieru izkāpusi laukā. Tur uzkoduši un iedzēruši. Viens sabijies, ka tikai vilciens neaiziet, kādēļ skubinājis citus atpakaļ. „Kur tad vilciens var aizlaist?" kāds atteicis, „Man taču biļete kabatā."

Pagastā reiz runāts par attiecību, un referents norādījis, ka alkohols ir ļoti kaitīgs. Laudis viņam piekrituši, un viens teicis: „Priekš kam gan mums alkohols, ja mums pietiek ar to pašu šņabīti un miestiņu?"

Reiz kāda sieviņa mācītājam gribējusi palielīties ar savu gudro dēlu:

„Ziniet, mācītāja kungs, mans dēls zina visu Bībeli no galvas— no viena gala līdz otram." Mācītājs iebildis: „Nevar būt. Pats esmu Bībeli lasījis jau kur tie gadi." Sieviņa attelkusi: „Kāda jau nu kuŗam tā galviņa, mācītāja kungs..." Vecais Indriķis

Skaņu plates

LP — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50

1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāru dziesma, Aglona.

2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Šūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai

Ērģeļu pavadījumā.

Vera Leinvēbere, klavieres $5.25

Jāzepa Vītola. — Variācijas, T. Ķeniņa — Sonāta.

+8% P.S.T.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St. Toronto 4, Ont.

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

✪ KAS BIJA MUNTERS?

✪ KO BALTIJAS VALSTU DIPLOMĀTI BERLĪNĒ ZINĀJA LAIKĀ, KAD RIBENTROPS AR STAĻINU MASKAVĀ PARAKSTĪJA BALTIJAS VALSTU IZTIRGOŠANAS LĪGUMU?

✪ VAI BIJA NOVĒRŠAMA BALTIJAS VALSTU TRAĢĒDIJA 1940. GADA JŪNIJĀ?

✪ KĀDAS BIJA LIELVALSTU GARANTIJAS, KO 2. PASAULES KARA PRIEKŠVAKARĀ PIEDĀVĀJA BALTIJAS VALSTĪM?

Šie ir tikai daži meti vēsturiski un politiski interesanto jautājumu virknē, ko iztirzā

DR. PHIL. EDGARS KRIEVIŅS,
Latvijas sūtnis Berlīnē līdz 1940. g. augustam

SAVĀ LIECĪBU UN ATMIŅU KRĀJUMĀ

VIŅĀS DIENĀS

Grāmatas autors, kas no 1932. — 1935. g. un no 1938. — 1940. g. atradās politiski ļoti nozīmīgajā Latvijas sūtņa amatā Berlīnē, bet pirms tam gandrīz 10 gadus bija Latvijas sūtniecības Berlīnē sekretārs, padomnieks un ģenerālkonsuls, savā darbā dokumentē Latvijas un Vācijas politisko attieksmju veidošanos kritiskajā starpkaru posmā, līdz pat drāmatisku notikumu pārbagātajām 1939. g. un 1940. g. dienām. Viņš spēj runāt par cilvēkiem un norisēm ar aculiecinieka patiesīgumu, jo ir personīgi pazinis lielāko vairumu 3. valsts vadītāju politiķu: Hitleru, Gēringu, Gebelsu, Himleru, Ribentropu, Rozenbergu u. d. č. Hitlera Vācijas ciniskā nostāja pret Baltijas valstīm krasi raksturota nodaļā par Baltijas valstu neatkarības norietu, kamēr visai Latvijas ārpolitikai liktenīgu jautājumu Krieviņa atstāstījumā uzdod Latvijas sūtņu 2. konferencē 1935. g. Rigā apspriestā problēma: „Kas ir Latvijas ienaidnieks Nr. 1: Hitlera Vācija vai komūnistiskā Krievija?" Autoram ir savs viedoklis par Latvijas ārpolitikas orientāciju neatkarības beidzamajos gados, un šai tematā viņš nevairās arī polēmikas ar dažu savu kollēgu agrāk publicētajiem uzskatiem.

Taču Dr. E. Krieviņa grāmata nav tikai interesants materiāls mūsu politiskās vēstures pētniekiem un katram, kam tuva mūsu neatkarības laika vēsture. Lasītājs šai darbā atradīs gan pieminētus, gan plašāk raksturotus arī vairāk nekā 200 latviešu valsts, politiskos, sabiedriskos, kultūras un zinātnes darbiniekus. Šai plašajā galerijā ietilpst prezidenti Čaksts, Zemgals, Kviesis un Ulmanis, ministri Meierovics, Munters, Bērziņš, Ķeniņš, profesori I. Kundziņš, J. Osis, Grīnbergs, Endzelins, Felsbergs, Fr. Balodis, Slaucītājs, Dauge, Dāle, Straubergs, Spekke, Švābe u. c., sūtņi Ēkis, Feldmanis, Grosvalds, Bilmanis, Šūmanis, Zariņš, Sēja, Valters, Dr. Voits, rakstnieki Lautenbachs, Apsīšu Jēkabs, Neikens, Virza, mūziķi Alfr. Kalniņš, Melngailis, Brechmane Štengele, Priednieks - Kavara, ģenerāļi Balodis, Goppers, Kalējs, Hartmanis, Rozenšteins un daudzi citi. Grāmatas pirmajās nodaļās sniegtas interesantas ziņas par mūsu akadēmiskās inteligences veidošanos gadsimta sākumā Tērbatas un Maskavas universitātēs.

Ar asa vērotāja veiklu spalvu E. Krieviņš tēlo starpkaru laikmeta raibo Berlines sabiedrību. Tur redzam latviešu filmu režisoru Gūteru, Hitlera galma tēlnieku Brēkeru, Dienvidslavijas sūtni, vēlāko Nobela prēmijas laureātu Andriču, Francijas vēstnieku Fransuā - Ponsē u.t.t. Tā ir vesela Eiropas vēstures nodaļa, kas te paveras mūsu skatam latviešu diplomāta tēlojumā.

Grāmata aptver 332 teksta lappuses un uz 16 krīta papīra lappusēm iespiestus 30 retus uzņēmumus ar vēsturisku vērtību. Grāmata iesieta glītā audekla sējumā un maksā $6.50. Pieprasiet to DV GRĀMATNĪCAI, 491 College St., Toronto 4, Ont., vai tieši apgādam —

AUSTRĀLIJAS LATVIETIS.
Box 23, P. O. KEW, Vic., Australia

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 2-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus tatrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto

PĀRSŪTĀM
naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIŅĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Ir liela starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
Rūpējas par jūsu drošību jau 15 gadu
PL 9-0266.

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak.
Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

Vajadzīga DĀMA
28—33 gadus veca, kas vēlētos strādāt daļēju darba laiku privātdetektīva darbā. Ļoti labi apmaksāts. Jābūt neprecētai un brīvai.
Rakstīt angliski, uzdodot telefona numuru šī laikraksta kantorī Box 407.

Izīrējama
5 guļamistabu vasarnīca ar ērtībām jūlija mēnesī.
0,5 jūdzes privāts ezera krasts.
Zvanīt 267—5106, Toronto

F. Rasay
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS
467 Sherbourne St.
Toronto
Tel. WA 4-1408.

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

PUĶU VEIKALS
Vesus
Ziedi un ziedu sakār tojumi visām vajadzībām
Piegādā Lielotoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.
A. PUTNIŅS

VALŪTE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas KIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4
Ont., tālr. 533—2837 Ērtiešiem atlaide

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES
„KOKLĪTES SKANĒJA"
Nujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis. 21 dziesma. Solisti:
T. Jaunzeme un A. Lidacis. ..... Mono $4.50; Stereo $5.50
P. Geistauts — DZIEDU TEV . . .
15 garīgas dziesmas. Mono $4.50
Laimdotas Gleškes — LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS
Kokles pavadījumā $5.50
Ontario provincē dzīvojošiem 5% tirdzniecības nodoklis.
Dabūjamas DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College Street, Toronto 4, Ont.

KAS? KUR? KO? TORONTO

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca
1095 QUEEN ST E. HO 6-5152

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja- LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašniekas ST. ČUKULE

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds Bērziņš 816 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, norakstī, tulkojumi.

O. J. PUĶĪTIS, B.A., LL.B.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tālrunis 364—9276
885 Dundas Street West
Toronto 3, Ontario

R. G. BALODIS D.C.
ĀRSTS CHIROPRAKTIKĀ
Ārstēju muguras, kāju un galvas sāpes.
928A, Kingston Rd. Toronto 18, Ont. Tālr. 699—3584.

LAIMONS AUTO SERVICE
603 Gerrard St. E. (pie Broadview Ave.) Tālr. 466-0540, Toronto.
Dažādu veidu auto remonti, smērēšana un eļļas maiņīšana.
Ratu balansēšana. Garantēts darbs. LAIMONIS MAROVSKIS

CALLAS
puķu veikals 727 Danforth Ave. tālr. 466-9911
PUĶES KATRAM GADĪJUMAM. PIEGĀDA MĀJAS

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi kāzai vajadzībai. A. Nullīša, V. Reinholda un G. Tilīpa gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK
BARRISTERS and SOLICITORS
365 Bay Street,
tel. 362—4451 Toronto.

8 KRĀSU UN MELNBALTAS FILMAS
✪ attīstīšana ✪ palielinājumi ✪ duplikāti ✪
✪ citi darbi ✪ izcilus kvalitāte ✪ atlaide ✪
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST. KĀRKLIŅŠ
Pārstāvis
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

Broadview — Gerrard: 6 istabu māja, eļļas apkure, virtuve, vannas istaba, tuvu veikaliem un satiksmei. Cena $14.900.-

Danforth — Broadview: 7 istabu atsevišķa māja, eļļas apkure, 2 modernas virtuves, vannas istaba, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $2.500.-.

Victoria Park — Eglinton Ave.: 5 istabu atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs, eļļas apkure, moderna virtuve, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Cena $14.800.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARĪ IZKĀRTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLIDZIBAS

Iznīcināti degvielu krājumi Haipongā

ASV prezidenta Džonsona pie draudējums pastiprināt militāro aktivitāti pret Ziemeļvietnamu izpildīts — pirmoreiz kopš sākti uzlidojumi militāriem mērķiem Ķijevas apkārtnē, kur glabājas lieli degvielu un ķīmikāliju krājumi, iznīcinot 90% no visām degvielām un to uzglabāšanas iekārtēm. Līdzīgiem mērķiem amerikāņu bumbveži uzbrukuši Dusonā, 12 jūdzes no Haipongas. Atkārtotā militāro mērķu bumbošanā nav saudzēta arī Hanoja. Augšminētos bojājumu aprēķinos nav ielēsti zaudējumi 9 citiem mērķiem 4 gaisa uzbrukumos. Lietpratēji rēķina, ka šajos uzbrukumos Ziemeļvietnama ir zaudējusi 2—4 mēnešu degvielu apgādi, kas ievērojami mazinās tās kāra potenciālu. Degošo eļļu un benzīna dūmu mākoņi sniegušies 35.000 pēdu augstumā.

☆ Nākošā gada janvārī Ontario pilsoņi, kuri sasnieguši 68 gadu vecumu un vismaz 10 gadu nodzīvojuši Kanadā, būs tiesīgi saņemt vecuma pabalstu (Old Age Security) — 75 dol. mēnesī. Nacionālais veselības un labklājības departaments aicina visus pilsoņus, kam šogad piepildās 68 gadi un kas vēl nebūtu iesūtījuši attiecīgos lūgumrakstus, to darīt nekavējoties, lai varētu attiecīgo pabalstu saņemt jau ar 1967. gada 1. janvāri. Iesnieguma veidlapas saņemamas pasta kantoros un iesūtāmas Regional Director Old Age Security, 25 St. Clair Avenus E. Toronto 7, Ontario. Veidlapām jāpievieno dzimšanas vai kristību apliecība, ja to nav, aplikantam palīdzēs sagādāt citu vecuma pierādījumu. Jālevēro, ka vecuma nodrošinājuma pabalstam kvalificējamo gadu skaits ar katru gadu samazinās, līdz 1970. gada janvārim attiecīgo pabalstu saņems personas jau ar 65 gadu vecumu.

Kalupē kaļ rotas

Kalupes vārds ne tikai torontiešiem, bet vispār Kanadas un arī ASV latviešiem jau sen pazīstams, jo tā nosaukta nelaika Antona Ķivlenieka zeltkaļa darbnīca un juvelieŗa veikals Blūra ielā Toronto. Kopš vira nāves, darbnīcas un veikala vadību pārņēmusi viņa enerģiskā dzīvesbiedre Aldona. Zeltkaļa darbs viņai nav svešs, jo tajā aizvadīti jau vairāk par sešiem darba gadiem, un pašreiz A. Ķivleniece gatavojās arī diplomēta juvelieŗa grada iegūšanai. Šādu gradu var iegūt pēc Kanadas juvelieŗu apvienības kursu beigšanas un pārbaudījumu izturēšanas pie vietējās universitātes.

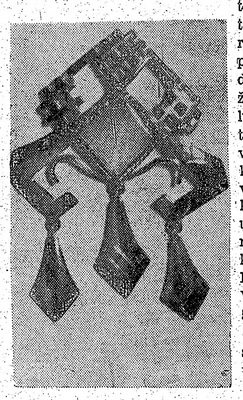

Pēc vira nāves šī gada sākumā, A. Ķivlenieces nenācās viegli paveikt mājsaimniecības darbus, apkopjot arī divus mazgadīgus dēlus, un reizē kārtot veikala pasūtījumus. Līdzīgos gadījumos bieži mazinās dažādo firmu un daļēji arī klientu skaits un uzticība. Aldona Ķivleniece tomēr pratusi ne tikai uzturēt līdzšinējās labās veikalnieciskās attiecības, bet enerģiski uzsākusi arī veikala un darbnīcas paplašināšanu, ko jau bija iecerējis viņas vīrs. Pēc viņa izstrādātā meta tagad arī izgatavota jauna veida latviska sakta, kura darināta t. s. baltajā zeltā, kas ir speciāls dārgmetallu kausējums. Šī ir pirmā rotaslieta, kas Kalupes darbnīcā gatavota baltajā zeltā ar necaurspīdīgo dzintaru vidū, redzama pievienotajā uzņēmumā. Jaunā veida izstrādājumam jau saņemti vairāki pasūtinājumi. Kā izteicās A. Ķivleniece, nākotnē baltajā zeltā pagatavos arī vairākas citas latviskas rotas lietas. To izvēle veikalā ir bagātīga, tāpat arī dažādi vietējo firmu ražojumi — gredzeni, rotaslietas, pulksteņi un citi juvelieŗu izstrādājumi. Latviskās rotaslietas bieži nākas gatavot arī kā speciālus pasūtinājumus, kuŗus parasti saņem no tautiešiem dažādās vietās Kanadā, ASV un citur. Veikala klientiem pasūtinājumu izvēli ievērojami atvieglina speciāls katalogs ar rotaslietu attēliem un aprakstiem. Pašreiz iespiešanā ir jau tā piektais izdevums, kuŗu interesenti var pasūtināt Kalupes veikalā (964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., Canada, tālr. 533—2837). Kataloga mākslinieciskō ietērpu gatavojis J. Dekšnis, kas dažkārt savas idejas devis arī latviskām rotaslietām.

Iepazīstoties ar darbiem darbnīcā, izrādījās, ka viens no grūtākajiem ir Nameja gredzena pagatavošana: darbs jāveic rokām, pinumu veidojot no sudraba vai zelta stieples. Sevišķi zelta stieples ir visai cietas, bet ne pietiekami cietas, lai nepakļautos Aldonas Ķivlenieces enerģiskajām rokām.

R. N.

Impresijas pasaules izstādes būvlaukumā

Bija saulaina un karsta diena, kad Latvijas konsuls Montrealā Vilis Tomsons mudināja doties mazā ekskursijā pa topošās pasaules izstādes rajonu. Šī „mazā ekskursija" sākās ap pusdienas laiku un beidzās tikai vēlā pēcpuudienā, bet katra minūte, kuŗu pavadīju Expo 67 būvlaukumā kopā ar konsulu, bija īsti intriģējoša, nerunājot nemaz par necerētiem pārsteigumiem.

Kad konsula V. Tomsona mašīna ieripoja izstādes laukumā, pie ieejās mūs sagaidīja liels putekļu mākonis. Tā ar putekļiem un tveicīgo laiku nācās cīnīties vairākas stundas no vietas.

„Redziet, še ir Habitats", paskaidroja ceļabiedrs, rādot uz kādu visai modernu bloku komplesu.

„Kas tas tāds?" es iejautājos. Nebija jāgaida uz izsmejošu atbildi, jo konsuls labi informēts. Habitats ir apartamentu komplekss, kas jau izrēts ļoti turīgiem izstādes apmeklētājiem. Tas atrodas tieši Labrenča upes krastā, netālu no galvenās ieejas.

Kad šī celtne bija apskatīta un iemūžināta filmā, devāmies uz Notre Dame salu pāri jaunajam ortotropiskajam tiltam, kas tikai nesen pabeigts un atklāts satiksmei. Pa kreisi palika Expo paviljons tematam „Cilvēks un viņa pasaule". Šī celtne pagaidām atgādina lielu tērauda mudžekli, pa kuŗu kā skudras rāpo cilvēki no viena gala uz otru.

Tad nonācām pie izdaudzinātā Kanādas federālā paviljona, kuŗā iecerēts izstādīt arī latviešu dailamatnieku darbus. Paviljons jau pusīdz pabeigts un pagaidām ir grandiozākais visā izstādes laukumā. Celtne atrodas tieši upes krastā, no ārpuses to grezno neliela bērzu birzs. „Tieši tādi kā Latvijas bērzi." aizrādīja konsuls, vērojot so kolosālo veidojumu ar tērauda „jumtu" labajā spārnā.

Kad bijām apskatījuši šo neparasto celtni no visām pusēm, bijām arī galigi ieputināti Notre Dame salā, tā ka grūti nācās sameklēt netālu novietoto automašīnu. Maldījāmies pa visādiem „kanāļiem" (kā uz Marsa), kamēr beidzot tomēr atradām „pazudušo" mašīnu.

Mūsu pēdējais pieturas punkts bija Expo administrācijas celtne, kuŗā ieejot, rodas iespaids, ka atrodas moderni veidotā mākslas templī ar izteiksmīgiem sienu rotājumiem akmenī. Pie ieejas sagaidīja laipna dāma, kas rūpējās, lai viesiem nenāktos pārāk ilgi uzkavēties priekštelpās. Vienā mirklī bijām jau iepazīstināti

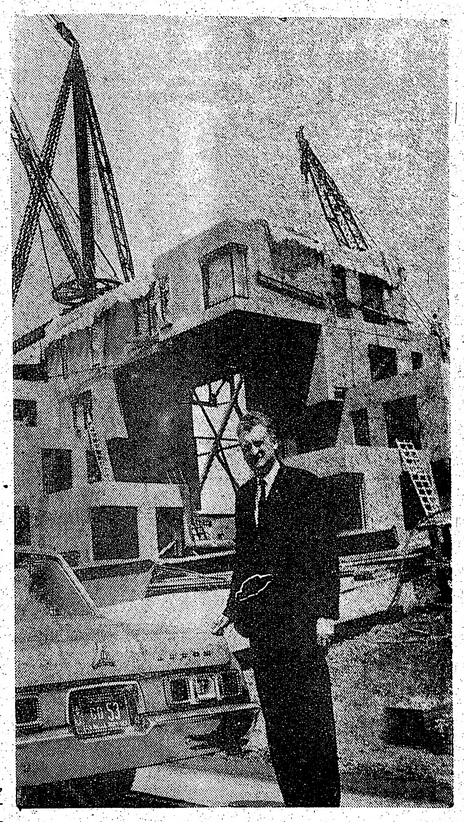

Konsuls Vilis Tomsons pie t. s. Habitata pasaules izstādes būvlaukumā Montrealā. Foto: A. Kalniņš

ar vairākiem izstādes rīkotājiem žās un jāprot tekoši sarunāties un administrātīvo personālu. Visi izrādījās laipni un pretimnākoši. Parastais jautājums šajā ēkā: „Kā mēs varam jums palīdzēt?"

Ar dažu laipnu kungu palīdzību izdevās pat notvert vienu no jaunākajām izstādes informācijas meitenēm, kuŗas angliski dēvē Expo hostesses. Izstādes vadība nolēmusi nodarbināt ap 250 šādu uniformētu hostešu, bet kandidāšu skaits jau sniedzas vairākos tūkstošos. Šīm daiļavām jābūt 20—30 gadu jaunības robežās un jāprot tekoši sarunāties abās oficiālās valodās — franču un angļu.

Sarunā ar izstādes pārstāvjiem noskaidrojās, ka interese par Expo ir liela visās pasaules malās. Par to liecina avīžu raksti 70 valodās, kas tiek rūpīgi sakārtoti ievietošanai Expo piemiņas albumā.

Izstādes vadība izteica vēlēšanos iegūt arī mūsu laikrakstā ievietotos rakstus un fotoattēlus, lai tos tāpat ievietotu kopojamā krājumā.

Aleksandrs Kalniņš

VECTĒVS...

(Pārnesums no 6. lpp.)

„Džāns Kollins," vecais atbildēja. „Ar es kādreiz saucos par Kalniņu,— latviešiem jau bija daudz Kalniņu,— bet tādu vārdu še jau neviens vairs nevar izrunāt. Arī mans tēvs bija vārdā Klāvs, bet viņš jau sen miris. Tagad dzīvoju pie meitas un mazbērniem. Znotu reti redzu, viņš vairāk braukā apkārt. Šovakar atgriezīsies, būs viesības, tāpēc steidzos uzpost dārzu."

Klāvs saprata, ka tie bija viņa pēcnācēji, viņa dzīves turpinātāji, kas nekad nebija runājuši viņa valodu. Tātad, izkrāsotā dāma bija viņa mazmeita. Viņas bērni par tādu vecvectēvu pat dzirdējuši nebija, kaut dzīvoja viņa mājā. Vai tiešām tā bija viņa māja? Pie durvīm bija piestiprināta misiņa plāksnīte ar grūti izlasāmu vārdu. Kalniņa vārda vietā nebija pat Kollins, jo mazmeita savu Kollinu bija pazaudējusi uz visiem laikiem reizē ar apprecēšanos un pārvērtusies par kādu Maksmilānu, Maksvellu, vai kā du citu —„vellu". Misters Kollins tagad rakņājās pa dārzu, nostumts tālu malā no visas dzīves un palicis viens un svešs, vēl svešāks nekā toreiz, kad Klāvs viņu kā Jāni Kalniņu bija pārvedis pāri okeanam un sācis savu dzīvi atkal no gala. Klāvs Kalniņš nu sen jau gulēja ierakts kādos kapos starp citiem sava laika biedriem. „Interesanti būtu apskatīt sava kapa vietu," Klāvs domāja, bet — kur to atrast? Viņa pavadonis, svešais ienācējs, bija pazudis.

Klāva skatienu atkal piesaistīja izkrāsotā dāma, kas, māju uzpošot viesībām, nesa ārā visādas grabažas un sabēra atkritumu tvertnē. Viņu interesēja, ko mazmeita no viņa mājas svież ārā. Starp vecajiem laikrakstiem ar nākamā gadsimta datumu viņš no tvertnes izvilka arī savu fotoalbumu ar ilgajos gados rūpīgi ielīmētajām fotogrāfijām, kādu saplēstu savu portretu salauztā ielogojumā. To kādreiz latviešu gleznotājs bija darinājis ejā, un Klāvs kā lielu lepnumu visu laiku karināja savā dzīvojamā istabā pie sienas. Visas šīs viņa mīļās lietas, protams, jau sen atradās mājas pagrabā, bet tagad tām arī tur vairs nebija vietas, tāpēc aizceļoja uz atkritumu tvertni. Klāvs juta, ka pēkšņi viņam asinis saskrej sejā, un viņš abām rokām kā neprātīgs sāka rakņāties pa tvertni, šķaidīdams tās saturu uz visām pusēm. Uz kādas banāna mizas viņam paslīdēja kāja, viņš krita... krita ilgi un dziļi...

Kad Klāvs atvēra acis, viņš ieraudzīja baltus griestus. Galva bija noslīdējusi no tautiskā spilvena uz zviļņa asā apvalka, kuŗa musturotais raksts bija iespiedies vienā vaigā. Klāvs cieši saņaudza tumšā stikla glāzi savā sastrādātajā saujā un rīta kurpēs atkal aizteidzās uz virtuvi. Viņam šoreiz ļoti slāpa, neganti slāpa...

Jukums Jekums

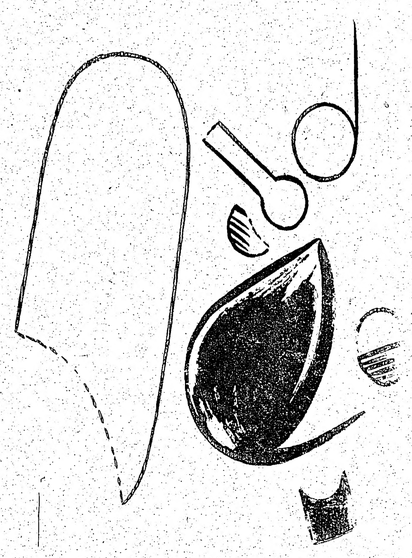

KĀDU NJUJORKA IEDOMĀJAS SAUDIARABIJAS KARALI FEIZALU?

Njujorkas gubernātors Rokfellers un pilsētas galva Lindsejs atsauca Saudiarabijas karalim Feizalam paredzēto pieņemšanu par Vašingtonā izteikto piezīmi: „Žīdi ir mūsu ienaidnieki".

Izgrieziet zīmējuma 7 detaļas un salieciet šarža portretu, tad zināsit, kādu Njujorka saskata Saudiarabijas pašreizējo karali! Lasītājam, kas (pēc pasta zīmoga datuma) pirmais redakcijai (491 College St., Toronto 4, Ont., Canada) iesūtīs pareizi salikto un uz papīra uzlipināto atrisinājumu, piešķirsim mūsu laikraksta pusgada abonementu. Pienākot vairākiem iesūtījumiem reizē, laimētāju izšķirs loze. Ed. Keiša uzdevuma portrets

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss. .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Jūs esat vienmēr gaidīti pie
Robertson
CHEV — OLDS
1515 DANFORTH
Mūsu klientu un draugu rīcībā ir mūsu latviešu pārstāvis

Robertson
Chevrolet
Oldsmobile
98 gadus vienā vietā
1515
Danforth
HO 6—1131

Hans Plaude
HO 6 - 1131
Nevilcinieties piezvanīt Plaudes kungam gadījumā, ja jums rodas problēmas jauna vai lietota automobiļa pirkšanā vai tā financēšanā.
AĢENTŪRA, KAS GADA PĀRDOD VAIRĀK KĀ 8000 SATIKSMES LĪDZEKĻU

1966. GADA MODEĻI PĀRDOŠANĀ
Noteikti iegriežaties pie HANSA PLAUDES
Chevrolet un Oldsmobile modeļi.

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Pašlaik Kanadā viesojas pasaules delegācija ministru padomes vicepr-ža D. Poļanska vadībā. Poļanskis, kuŗš pirmajā dienā, oficiāli satiekoties ar Kanadas valdības pārstāvjiem, bija pati laipnība, otrā dienā jau „rādīja zobus", izmantodams padomju delegācijai par godu rīkotu dineju, lai nolasītu pret „ASV agresiju Vietnamā" vērstu runu, tā pārkāpdams diplomātisko „etiķeti". Viņa apgalvojumus atsita Kanadas ārlietu ministrs Martins, uzsverot Kanadas un ASV vaditāju lomu pasaules miera uzturēšanā. Vairāki šokēti parlamenta locekļi, Poļanskim aizkaŗot ASV, raidījuši „bū" sauciens, paužot neapmierinātību ar padomju viesa agresīvo nostāju draudzīgas vizītes laikā. Poļanskis jau pirmajā dienā sarunās ar kanadiešu valdības pārstāvjiem licis saprast, ka Kanadai lielā kviešu eksporta „privilēģija" jāatlīdzina ar pavairotu padomju preču importu.

☆ Kanadas akadēmisko sieviešu federācija, Nacionālā sieviešu padome un Kanadiešu profesionālo sieviešu organizācija sagatavos iesniegumu valdībai, pieprasot karalisku komisiju sieviešu statusa Kanadā izpētīšanai. Iesniegumu parakstīs 35 kanadiešu sieviešu organizācijas. Iemesls šim lēmumam, apgalvo organizāciju pārstāves, esot diskriminācija pret sievietēm, īpaši akadēmiski izglītotajām, kuŗas vēlas ieņemt izcilas vietas valsts un pašvaldības iestādēs, bet spiestas kapitulēt, viriešu darba spēka izvēles dēļ.

☆ Kanadas kompūteru sabiedrība iesniegusi valdībai lūgumu no collu un mārciņu sistēmas pāriet uz metrisko, jo vecā mēru sistēma ievērojami kavējot valsts saimniecības uzplaukumu. Metrisko mēru sistēmu pašlaik lieto 90% pasaules iedzivotāju. Arī EXPO 67 eiropiešu mēru pārlešana Kanadas mēros sagādājot ievērojamas grūtības un novilcinot darbus.

☆ Ontario pilsētu galvu un pašvaldību pārstāvju apvienības sanāksmē šoreiz lemts par nodokļu maksātāju nastas atvieglināšanu. Ieteikts hipotēku procentus un īpašumu nodokļus atskaitīt no ienākumu nodokļu summas. Tāpat spriests, ka pienācis laiks provincei uzņemties izglītības, aprūpes, tiesu administrācijas un lielceļu konstrukcijas nodokļus, atslogojot Ontario nodokļu maksātājus. Kopš 1954. gada pašvaldību nodokļi Ontario pieauguši par 163 proc.

☆ Kanadas ārlietu ministrs P. Martins Apvienoto nāciju seminārā Rietumontario universitātē Londonā izteicies, ka prezidenta de Golla apmeklējums Padomju savienībā dod cerības uz labāku saprašanos un attieksmēm, kuŗas varētu „samierināt" dalīto Eiropu. Starptautiskajā plāksnē neesot vienmēr viegli uzturēt līdzsvaru starp individuālu iniciātivu un saskaņotiem kopīgiem centieniem.